

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

**Факультет фінансів
Кафедра корпоративних фінансів і контролінгу**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«Корпоративні фінанси»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему **«ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО
ПІДПРИЄМСТВА»**

здобувача Ганжа Анна Олегівна

Науковий керівник: доцент, кен. Свідерська І.М.

**Робота допущена до захисту перед
екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу:
професор, доктор економічних наук Терещенко О.О.

Київ 2024

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, поділених на 9 підрозділів, висновків та списку використаних джерел (31 найменувань). Повний обсяг кваліфікаційної бакалаврської роботи – 74 сторінки, з яких основний текст – 53 сторінки, 21 таблиць, 6 рисунків, 3 додатки.

«Джерела фінансування корпоративного підприємства»

Об'єктом дослідження є фінансово-економічні відносини, що виникають у процесі формування та ефективного використання джерел фінансування підприємства.

Предметом дослідження є закономірності та особливості процесу формування та ефективного використання джерел фінансування підприємства.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – розробка пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення управління джерелами фінансування корпоративного підприємства.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості практичного застосування рекомендацій для підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування ПрАТ «Оболонь».

Рік виконання і захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи 2024.

Ключові слова: фінансові ресурси, джерела фінансування, оцінка ефективності, власний капітал, ризики.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1 Суть і класифікація джерел фінансування підприємства.....	6
1.2 Етапи та особливості формування джерел фінансування корпоративних підприємств	11
1.3 Методи оцінки ефективності формування джерел фінансування підприємства	14
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ В ПрАТ «ОБОЛОНЬ»	19
2.1 Оцінка фінансово-економічного стану підприємства	19
2.2 Оцінка динаміки та структури джерел фінансування підприємства	28
2.3 Оцінка ефективності формування джерел фінансування корпоративного підприємства.....	35
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ НАПРЯМІВ ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	43
3.1 Напрями підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування корпоративного підприємства	43
3.2 Обґрунтування оптимальної структури джерел фінансування підприємства ..	47
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	56
ДОДАТКИ	60

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасні умови розвитку ринкових відносин ставлять перед суб'єктами господарювання безліч викликів, що ускладнює збереження їхніх позицій. Для корпоративних підприємств головним завданням у веденні діяльності та організації фінансових відносин є досягнення високого рівня функціонування для здобуття прибутку. Це важко досягти без ефективного формування та використання фінансових ресурсів, що передбачає належний обсяг, оптимальну структуру та правильний вибір напрямків використання. Фінансові ресурси є необхідною складовою корпоративного підприємства, оскільки вони забезпечують господарську діяльність та утворення інших ресурсів. Недосконале управління процесами, пов'язаними з фінансами, призводить до економічного занепаду. Підприємства стикаються з численними проблемами на всіх етапах своєї діяльності, що призводить до зниження їхньої конкурентоспроможності та унеможливорює їм адаптацію до змін. Оптимальна стратегія формування та використання фінансових ресурсів є ключовим для успішного управління підприємством.

Дослідженню питань формування джерел фінансування корпоративного підприємства, присвячені праці таких авторів як: Волкова Н. А., Горбатенко А. А., Домбровська С. О., Журавльова Т. О., Забедюк М. С., Золотаренко В. О., Кочкодан В. Б., Клименко С. О., Малярець Л. М., Теліженко О. М., Фірман Н. Я., Чернецька Ю. А., Школьник І. О. та ін. Наведені автори досліджували особливості використання фінансових ресурсів підприємства з метою визначення структури моделей узагальнюючих показників та критеріїв оцінки ефективності фінансових ресурсів і результативності їхнього використання. Вони пропонували заходи для покращення трансформаційних процесів в економіці країни. Таким чином, вивчення сутності та використання фінансових ресурсів корпоративного підприємства стало досить популярним серед науковців. Однак відсутність

цілісного розуміння аспектів фінансових ресурсів підтримує актуальність цієї теми дослідження.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи: розробка пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення управління джерелами фінансування корпоративного підприємства.

Поставлена мета визначила необхідність вирішення таких завдань:

- визначити суть і класифікацію джерел фінансування підприємства;
- дослідити етапи та особливості формування джерел фінансування корпоративних підприємств;
- обґрунтувати методи оцінки ефективності формування джерел фінансування підприємства;
- провести оцінку фінансово-економічного стану підприємства ПрАТ «Оболонь»;
- оцінити динаміку та структуру джерел фінансування підприємства;
- здійснити оцінку ефективності формування джерел фінансування корпоративного підприємства;
- визначити напрями підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування корпоративного підприємства;
- здійснити обґрунтування оптимальної структури джерел фінансування підприємства.

Об'єктом дослідження є фінансово-економічні відносини, що виникають у процесі формування та ефективного використання джерел фінансування підприємства.

Предметом дослідження є закономірності та особливості процесу формуванням та ефективного використання джерел фінансування підприємства.

Методи дослідження. При розв'язанні поставлених у роботі завдань було використано такі методи: узагальнення, аналіз і синтез – для обґрунтування і уточнення теоретичних положень щодо фінансування корпоративного підприємства; порівняння – для визначення відмінностей у розвитку економічних

процесів на підприємство; систематизація, класифікація, ситуаційний підхід – для визначення факторів, які дозволяють діагностувати стан підприємства та формувати комплекс управлінських заходів.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є наукові статті вітчизняних та зарубіжних науковців стосовно формування фінансування корпоративного підприємства, матеріали науково-практичних конференцій, законодавчі акти і постанови Верховної Ради України, дані бухгалтерського обліку ПрАТ «Оболонь», а також статистичні і фактичні дані, опубліковані в науковій літературі і періодичних виданнях.

Практичне значення одержаних у роботі результатів полягає у можливості практичного застосування рекомендацій для підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування ПрАТ «Оболонь».

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, поділених на 9 підрозділів, висновків та списку використаних джерел (31 найменувань). Повний обсяг кваліфікаційної бакалаврської роботи – 74 сторінки, з яких основний текст – 53 сторінки.

У першому розділі досліджено теоретичні основи формування джерел фінансування корпоративного підприємства, проаналізовано методи оцінки їх ефективності.

У другому розділі здійснено аналіз джерел фінансування в ПрАТ «Оболонь». Проведено та проаналізовано оцінку динаміки та структури джерел фінансування, оцінку ефективності формування джерел фінансування корпоративного підприємства.

У третьому розділі розроблені шляхи підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування корпоративного підприємства. Розроблені заходи і очікувані результати для кожного з напрямів. Обґрунтовано наскільки важливими є диверсифікація, оптимізація та інноваційний підхід і як вони сприяють підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Суть і класифікація джерел фінансування підприємства

В умовах ринкової економіки проблема фінансування діяльності підприємства набуває дедалі більшої актуальності. Це зумовлено, перш за все, розширенням можливостей інвестиційної діяльності, виникненням нових форм фінансування відтворювальних процесів. Основними завданнями формування джерел фінансування підприємства стають: пошук альтернативних джерел фінансування, вибір оптимальної структури джерел фінансування, забезпечення ефективного господарювання на мікро- та макроекономічному рівнях.

Фінансування господарської діяльності – це покриття витрат за рахунок фінансових ресурсів, які акумулюють суб'єкти господарювання та держава. Метою фінансового забезпечення є прийняття обґрунтованих рішень щодо: складу джерел фінансування та їх структури. Від структури та обсягу джерел фінансування залежать: ефективність діяльності підприємства, можливість досягнення стратегічних цілей його розвитку [15, с. 45].

У сучасних умовах значно збільшується роль фінансів у функціонуванні підприємств у системі господарювання. Джерела фінансування відображаються у пасиві балансу підприємства. Ефективне використання фінансових ресурсів – це запорука успішного розвитку будь-якого підприємства.

Для своєї діяльності підприємства використовують низку ресурсів, серед яких: матеріальні, трудові, фінансові, кошти. Найбільш складною із фінансових категорій виступають «фінансові ресурси». Трактуювання поняття «фінансові ресурси» в сучасній теорії формування та використання фінансових ресурсів представлено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Трактуювання поняття «фінансові ресурси» в сучасній теорії формування та використання фінансових ресурсів

Автор, джерело	Визначення поняття «фінансові ресурси»
Волкова Н. А. [6]	Фінансові ресурси – це частина коштів у формі доходів та зовнішніх надходжень, призначених для виконання фінансових зобов'язань та здійснення витрат із забезпечення розширеного відтворення.
Горбатенко А. А. [7, с. 195]	Фінансові ресурси – це грошові доходи та надходження, що знаходяться у розпорядженні суб'єкта господарювання та призначені для виконання фінансових зобов'язань, здійснення витрат з розширеного відтворення та економічного стимулювання працюючих.
Журавльова Т. О. [9, с. 43]	Фінансові ресурси – це сукупність додатково залучуваного та реінвестованого підприємством власного та позикового капіталу у грошовій формі, призначеного для фінансування його майбутнього розвитку в детермінованому плановому періоді, формування та використання якого контролюється підприємством самостійно відповідно до цільового призначення з урахуванням фактора ризику.
Забедюк М. С. [10, с. 17]	Фінансові ресурси – це сукупність грошових доходів, надходжень і накопичень, що у розпорядженні організацій, призначених для здійснення витрат з простого та розширеного відтворення, виконання зобов'язань перед фінансово-кредитною системою. Це результат господарської діяльності підприємств і водночас джерело подальшого розвитку господарства.
Кочкодан В. Б. [12, с. 295]	Фінансові ресурси – це грошові доходи, накопичення та надходження, які має господарюючий суб'єкт у певний період і які спрямовуються на потреби соціально-економічного розвитку: інвестицій, поточних витрат, відрахувань до різних фондів та бюджетів різних рівнів. Це сукупність коштів, що мають цільове призначення і мають здатність мобілізуватися і іммобілізуватися.
Клименко С. О. [13, с. 57]	Фінансові ресурси – це сукупність капіталу, майна та інших засобів підприємства, виражених у грошовій формі, що знаходяться у розпорядженні цього підприємства, використовуються або можуть бути використані ним у процесі фінансово-господарської діяльності для виконання своїх функцій.
Малярець Л. М. [14, с. 47]	Фінансові ресурси – це сукупність цільових фондів коштів держави та підприємств.
Теліженко О. М. [25, с. 3]	Фінансові ресурси – це кошти, розміщені у активах підприємства (тобто. вже використані кошти).
Чернецька Ю. А. [28, с. 109]	Фінансові ресурси – це сукупність коштів, що у розпорядженні підприємства.

Джерело: [6; 7, с. 195; 9, с. 43; 10, с. 17; 12, с. 295; 13, с. 57; 14, с. 47; 25, с. 3; 28, с. 109]

Таким чином, поняття фінансових ресурсів є дуже важливою категорією у провадженні діяльності будь-якого підприємства. Фінансові ресурси – це сукупність коштів підприємства (власних та залучених фінансових ресурсів), що у його розпорядженні і є для подальшого функціонування організації, з отримання

прибутку, підвищення конкурентоспроможності, і навіть забезпечення його фінансових потреб.

Початкове формування джерел фінансування відбувається у момент заснування суб'єкта бізнесу, коли утворюється зареєстрований (пайовий) капітал. Його джерелами: внески приватних осіб, галузеві фінансові ресурси (за збереження галузевих структур), довгостроковий кредит, бюджетні кошти. Використання фінансових ресурсів підприємства має будуватися таким чином, щоб підприємство могло здійснювати виробничу діяльність, виконувати свої зобов'язання перед партнерами по бізнесу; своєчасно здійснювати платежі до бюджету та позабюджетних фондів; повертати у повному обсязі та у встановлені терміни позикові фінансові ресурси; здійснювати поновлення та розширення своєї діяльності [23, с. 319].

Проаналізувавши думку наведених авторів [6; 7, с. 195; 9, с. 43; 10, с. 17; 12, с. 295; 13, с. 57; 14, с. 47; 25, с. 3; 28, с. 109], доцільно відзначити, що фінансові ресурси підприємства – це сукупність грошових коштів підприємства (власних, позикових та залучених), які перебувають у його розпорядженні та служать для подальшого функціонування організації з метою отримання прибутку, підвищення конкурентоспроможності, а також забезпечення його фінансових потреб.

Джерела фінансування підприємства визначаються як джерела, з яких отримуються фінансові ресурси для забезпечення його діяльності та розвитку. Ці джерела грають ключову роль у забезпеченні потрібного рівня ліквідності та фінансової стабільності підприємства. Основні джерела фінансування можна розділити на кілька категорій:

- Власні ресурси. Це грошові кошти та майно, які належать власникам підприємства (акціонерам чи власникам). Власні ресурси є основною складовою власного капіталу підприємства.

- Бюджетні асигнування. Отримання коштів від державного бюджету або інших бюджетів для фінансування конкретних проектів чи потреб підприємства.

– Позичені ресурси. Отримання фінансових коштів у вигляді позик від банків, фінансових установ або інших кредиторів. Це може включати короткострокові та довгострокові позики.

– Залучені ресурси. Видача акцій чи облігацій, які залучають грошові кошти від інвесторів чи кредиторів на умовах подальшого повернення або виплати дивідендів [30, с. 79].

Суть джерел фінансування підприємства наведені в табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Суть джерел фінансування підприємства

Група джерел	Суть	Переваги	Недоліки	Приклади
Внутрішні (власні)	Кошти, що генеруються самим підприємством	- Не потребують повернення. - Не обтяжують підприємство боргами. - Забезпечують фінансову незалежність.	- Обмежені обсяги. - Можуть бути недоступними для нових підприємств.	- Прибуток. - Амортизаційні відрахування. - Резервні фонди.
Зовнішні	Кошти, що залучаються ззовні	- Дозволяють реалізувати масштабні проекти. - Не потребують використання власних коштів. - Можуть бути доступнішими, ніж власні кошти.	- Потребують повернення. - Обтяжують підприємство боргами. - Можуть призвести до втрати фінансової незалежності	- Банківські кредити. - Позики інших підприємств. - Випуск облігацій. - Державні гранти. - Лізинг. - Факторинг.

Джерело: [14, с. 78]

Отже, сутність джерел фінансування полягає в тому, щоб забезпечити необхідні ресурси для ведення ефективної господарської діяльності та реалізації стратегічних цілей підприємства. Підприємствам рекомендується використовувати комплексний підхід до вибору джерел фінансування, який враховує всі фактори, що впливають на ефективність їх використання. Важливо постійно аналізувати доступні джерела фінансування та обирати ті, які відповідають стратегічним цілям та задачам розвитку.

Класифікація джерел фінансування підприємства наведена в табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Класифікація джерел фінансування підприємства

Критерій класифікації	Група джерел	Підгрупи джерел	Приклади
Залежно від власності	Внутрішні (власні)	- Зареєстрований (пайовий) капітал. - Прибуток. - Амортизаційні відрахування. - Резервні фонди.	- Прибуток від основної діяльності. - Амортизація основних засобів.
	Зовнішні	- Залучені. - Довгострокові кредити. - Короткострокові кредити. - Позика.	- Банківський кредит. - Овердрафт.
Залежно від строку використання	Довгострокові	- Зареєстрований (пайовий) капітал. - Довгострокові кредити. - Державні гранти.	- Зареєстрований (пайовий) капітал. - Інвестиційний кредит.
	Короткострокові	- Прибуток. - Амортизаційні відрахування. - Короткострокові кредити. - Позика.	- Прибуток від поточної діяльності. - Комерційний кредит.
Залежно від цільового призначення	Інвестиційні	- Зареєстрований (пайовий) капітал. - Довгострокові кредити. - Державні гранти. - Венчурні інвестиції.	- Зареєстрований (пайовий) капітал. - Інвестиційний кредит. - Грант на розвиток інновацій.
	Поточні	- Прибуток. - Амортизаційні відрахування. - Короткострокові кредити. - Позика.	- Прибуток від поточної діяльності. - Комерційний кредит.
Залежно від способу отримання	Платні	- Кредити. - Позика.	- Банківський кредит.
	Безкоштовні	- Державні гранти. - Дотації.	- Грант на розвиток інновацій.

Джерело: [10, с. 17]

Вибір оптимальної комбінації цих джерел є ключовим завданням для забезпечення фінансової стійкості та успішності підприємства на ринку. Внутрішні джерела фінансування є більш вигідними для підприємства, адже не потребують повернення та не обтяжують його боргами. Проте їх обсяги можуть бути обмеженими, що робить їх недоступними для реалізації масштабних проєктів. Зовнішні джерела фінансування дозволяють залучити додаткові кошти, але потребують повернення та обтяжують підприємство боргами. Вибір джерел

фінансування залежить від потреб підприємства, його фінансового стану, доступності та вартості коштів [9, с. 43].

Отже, суть джерел фінансування полягає в забезпеченні підприємства необхідними ресурсами для ведення ефективної господарської діяльності та реалізації стратегічних цілей. Вибір джерел фінансування залежить від: потреб підприємства, фінансового стану, доступності коштів, вартості коштів. Підприємствам рекомендується використовувати комплексний підхід до вибору джерел фінансування, який враховує всі фактори, що впливають на ефективність їх використання. Важливо постійно аналізувати доступні джерела фінансування та обирати ті, які відповідають стратегічним цілям та задачам розвитку.

1.2 Етапи та особливості формування джерел фінансування корпоративних підприємств

Фінансове забезпечення господарської діяльності має визначальне значення, особливо у періоди коли потрібні великі обсяги фінансових ресурсів, проте формування цих ресурсів ускладнюється дією як зовнішніх і внутрішніх чинників. До зовнішніх факторів належить: нестабільність на фінансовому ринку, пошук та створення фінансових ресурсів для її здійснення. До внутрішніх чинників відносяться: економічна слабкість суб'єктів господарювання, їх фінансова нестійкість, незначні доходи прибутку від операційної діяльності, відсутність широких зв'язків з різними ринками грошей та капіталів [11, с. 117].

Підприємство використовує певну низку фінансових ресурсів, серед яких можуть бути: власний капітал, позиковий капітал, а також додаткові фінансові ресурси. Власники повинні визначити фінансові ресурси так, щоб вони були розподілені максимально ефективно та приносили користь для організації. Для підприємства важливим власним внутрішнім фінансовим ресурсом під час здійснення господарської діяльності та підтримання життєздатності є прибуток. У

цьому слід пам'ятати у тому, що прибуток можна використовувати як для виплат дивідендів власникам, а й його капіталізується й у подальшому застосовується потреб суб'єкта господарювання [21].

Етапи формування джерел фінансування корпоративних підприємств наведені в табл. 1.4.

Таблиця 1.4 – Етапи формування джерел фінансування корпоративних підприємств

Етап	Характеристика	Джерела фінансування
1. Початковий	Створення підприємства, формування статутного капіталу	- Внески засновників. - Державні гранти. - Венчурні інвестиції.
2. Розширення	Збільшення обсягів виробництва, вихід на нові ринки	- Прибуток від операційної діяльності. - Довгострокові кредити. - Випуск облігацій.
3. Зрілість	Стабільне функціонування, диверсифікація діяльності	- Внутрішні резерви. - Прибуток від інвестицій. - Фінансовий лізинг.
4. Спад	Зниження обсягів виробництва, реструктуризація	- Продаж активів. - Антикризове кредитування. - Державна підтримка.

Джерело: [31, с. 105]

На кожному етапі розвитку підприємства використовуються специфічні джерела фінансування. Вибір джерел фінансування залежить від потреб підприємства, його фінансового стану, доступності та вартості коштів. Важливо враховувати всі фактори при виборі джерел фінансування, щоб забезпечити ефективну діяльність підприємства [13, с. 57].

У сучасних умовах, кожне підприємство самостійно вибирає джерела фінансування для здійснення своєї діяльності. Використовуються ті джерела, які найпростіше залучити і є найвигіднішими у застосуванні. У реальному житті найчастіше немає можливості поділити джерела фінансування на придбання конкретного виду активу відповідно до терміну його застосування, тому підприємство використовує різні джерела фінансування на придбання будь-якого активу. Це забезпечує гнучкість управління своїми джерелами фінансування та сприяє підвищенню ефективності використання активів та капіталу [19, с. 110].

Для ефективного управління формуванням та використанням джерел фінансових ресурсів необхідно створювати вхідні та якісно розпоряджатися вихідними грошовими потоками. Вхідні грошові потоки забезпечують формування джерел фінансування.

Співвідношення власних і позикових коштів у загальному обсязі фінансових ресурсів підприємства формують показник структури капіталу підприємства, який є одним із найголовніших критеріїв оцінки фінансового стану підприємства. З приводу розвитку сучасних тенденцій у структурі фінансових ресурсів підприємств України, то можемо спостерігати зниження частки власних фінансових ресурсів. Це свідчить про зростання залежності вітчизняних підприємств від зовнішніх джерел фінансування. В свою чергу, така динаміка в довгостроковій перспективі є вкрай негативним явищем, адже інформує про погіршення фінансового стану українських підприємств в цілому. Також, спостерігається зниження частки власних фінансових ресурсів, які спрямовуються на забезпечення розширеного відтворення та активізацію інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств [12, с. 295].

Відтак, слід зазначити, що у сучасних умовах господарювання проблеми оптимізації структури фінансових ресурсів повинні вирішуватися, ґрунтуючись на критерії достатності, оптимальності їх співвідношення в залежності від галузевої специфіки та особливостей умов господарювання, економічної доцільності залучення та ефективності використання.

Процеси формування джерел фінансування підприємства полягають у забезпеченні надходження коштів у розпорядження підприємства із відповідних джерел. Відповідно до джерел формування фінансові ресурси підприємств поділяються на внутрішні та зовнішні. В свою чергу, до основних внутрішніх джерел належить прибуток, амортизаційні відрахування, внески засновників під час створення статутного капіталу. До основних зовнішніх джерел належать фінансові ресурси, що мобілізовані на фінансовому ринку, та фінансові ресурси, що отримані в порядку перерозподілу. При цьому, ключовою задачею управління

фінансовими ресурсами підприємства є пошук шляхів оптимізації складу та структури фінансових ресурсів [28, с. 110].

Дослідники вказують на те, що «стабільного нормативу співвідношення власних і залучених коштів не існує, бо він не може бути загальним для різних галузей і підприємств. Частка власних і залучених фінансових ресурсів у структурі капіталу підприємства залежить від галузевих особливостей» [10, с. 18].

Якщо розглядати загальні тенденції, потрібно уникати неконтрольованої кредиторської заборгованості, яка може спричинити неплатоспроможність підприємства. З іншого боку, надлишкові обсяги власних фінансових ресурсів можуть призвести до сповільнення виробничого розвитку підприємства внаслідок надлишкового акумулювання накопичень та вилучення їх із виробничого процесу [29, с. 25].

Отже, фінансові ресурси постійно перебувають у русі, їх відмінними рисами з інших ресурсів є: грошова форма існування, приналежність до конкретного суб'єкту, ефективне використання отримання прибутку й економічного зростання організації. Піклуючись про фінансову стійкість і стабільність, організації особливо важливо ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами, чітко розподіляючи їх за видами діяльності та в часі.

1.3 Методи оцінки ефективності формування джерел фінансування підприємства

Формування джерел фінансування проходить усі стадії відтворювального процесу. Оскільки фінансові ресурси виступають як матеріальних носіїв фінансових відносин, то стадії виробництва спостерігається потенційне формування джерел фінансування як коштів. Тобто. саме на цій стадії відбувається грамотне об'єднання всіх факторів виробництва, що призводить до створення додаткової вартості, яка надалі набуде форми валового доходу. Стадія

розподілу, будучи другою стадією відтворювального процесу, стає стадією функціонування фінансових ресурсів, оскільки саме у ній відбувається розподіл та відчуження вартості громадського продукту у грошовій формі, і навіть формування доходів організації з урахуванням їх вкладів чи формування цільових окремих частин вартості власника. Стадія обміну характеризується продовженням руху коштів і зміною грошової форми на товарну, і навіть цю стадію вважатимуться стадією функціонування фінансових відносин [28, с. 111]. Четверта стадія відтворювального процесу (стадія споживання) відбиває відсутність фінансових відносин, тобто. руху коштів. Методи оцінки ефективності формування джерел фінансування підприємства наведені в табл. 1.5.

Таблиця 1.5 – Методи оцінки ефективності формування джерел фінансування підприємства

Метод	Характеристика	Переваги	Недоліки
1. Аналіз динаміки джерел фінансування	Вивчення змін у структурі та обсягах джерел фінансування за певний період	- Простота використання - Наочність	- Не дає уявлення про рентабельність джерел
2. Розрахунок показників ефективності використання джерел фінансування	Оцінка рентабельності, оборотності, ризикованості джерел	- Дає кількісну оцінку ефективності	- Більш складний у порівнянні з аналізом динаміки
3. Порівняльний аналіз	Порівняння умов та вартості різних джерел фінансування	- Дозволяє вибрати оптимальне джерело	- Не враховує специфіку діяльності підприємства
4. Експертна оцінка	Оцінка джерел фінансування експертами	- Враховує всі фактори, що впливають на ефективність	- Суб'єктивність оцінки

Джерело: [7, с. 201]

Для оцінки ефективності формування джерел фінансування рекомендується використовувати комплексний підхід, який поєднує різні методи. Вибір методів залежить від потреб підприємства, його фінансового стану, доступності інформації та кваліфікації фахівців.

Оцінку якості формування та використання фінансових ресурсів можна провести з використанням показників ліквідності та платоспроможності. Для цього

використовують коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності, коефіцієнт власної платоспроможності, показник здатності здійснювати виробничо-фінансову діяльність та мати можливість розвиватися надалі [26, с. 21]. Порухення термінів повернення коштів приводить до розірвання договорів із постачальниками та підрядниками, що може підірвати безперервний виробничий процес та призведе до непередбачених фінансових втрат. Порухення термінів оплати зобов'язань кредитним установам та державі приводить до отримання штрафів та пені [16, с. 135], що знову ж таки негативно впливатиме на фінансовий результат підприємства.

В умовах нестабільності ринків найреальнішим методом фінансового забезпечення господарської діяльності вітчизняних підприємств залишається застосування методу самофінансування як найбільш доступного та відносно надійного. Одним із варіантів фінансування діяльності підприємства є допомога держави. Проте, за умов фінансово-економічної кризи його можливості обмежені і тому підприємств самофінансування є основним джерелом поповнення фінансових ресурсів. Водночас важливим джерелом формування джерел фінансування є банківські кредити. Якщо суб'єкт господарювання є надійним позичальником протягом багатьох років, то можливі ситуації, коли банки можуть надавати кредити на більш вигідних умовах [12, с. 295].

Фінансова стійкість та репутація підприємства залежить від наявності в нього власного капіталу, який також свідчить про майнову та оперативну самостійність підприємства та є основним джерелом фінансування його діяльності. Для будь-якого підприємства необхідною умовою є перевищення власного капіталу над позиковим, що відображає раціональне його використання. Проте, залучення позикового капіталу неможливе без наявності достатньої кількості власних ресурсів.

У даний час будь-яке підприємство для здійснення поточних витрат, витрат, спрямованих на розвиток діяльності, розширення виробництва, реконструкції та модернізації обладнання, підприємств, виконання поточних та інших фінансових операцій використовує фінансові ресурси, при формуванні та розподілі яких

вступає в економічні відносини зі своїми контрагентами, державою, фінансовими інститутами та іншими підрозділами.

Для формування джерел фінансування підприємства необхідно планувати їх структуру, таким чином, щоб частка власних коштів становила більшу частину всього капіталу підприємства. У разі, коли позиковий капітал знаходиться на рівні з власним або перевищує його, це призводить до погіршення фінансового стану підприємства за рахунок додаткових виплат, здійснених кредитором або позикодавцю, і свідчить про його залежність від позикових коштів. Тому одним із завдань фінансистів є розрахунок вигоди залучення позикових коштів.

Системний підхід набуває актуальності під час прийняття, обґрунтування та оцінки управлінських рішень, формування довгострокових та поточних цілей фінансової діяльності та вибору найбільш ефективних шляхів їх досягнення [31, с. 107].

Використання системного підходу до формування методології та розробки методичного інструментарію економічної оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства як цілісної системи повинно бути підпорядковано єдиній стратегії функціонування та розвитку підприємства [6].

Ефективність функціонування підприємства пропонуємо визначати за допомогою комплексної оцінки системи взаємопов'язаних показників та коефіцієнтів, які характеризують ефективність системи управління фінансовими ресурсами. Головним завданням оцінки є формування комплексного показника ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства, який мав би змогу надати цілісне уявлення про рівень ефективності. Згідно системному підходу в управлінні фінансовими ресурсами формуємо множину параметрів аналітичної оцінки управління: приймаємо до уваги аналізи та оцінки ліквідності, ділової активності, фінансової стійкості та рентабельності [14, с. 49].

З урахуванням можливості власного вибору показників обираємо параметри саме у заданій послідовності, вважаючи ліквідність та ділову активність менш значущою, при цьому фінансову стійкість та рентабельність важливішою для формування комплексного показника ефективності управління фінансовими

ресурсами підприємства. Широкий спектр досліджуваних індикаторів вирішить проблему відсутності єдиного комплексного та ефективного показника рівня управління фінансовими ресурсами підприємства [7, с. 196]. Для фінансового благополуччя підприємства, його платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості необхідно грамотно визначати структуру джерел формування джерел фінансування, а також ефективно використати їх.

Отже, ефективне формування джерел фінансування є ключовим фактором для успішного функціонування та розвитку будь-якого підприємства. Оцінка ефективності дає можливість проаналізувати структуру та динаміку джерел фінансування, визначити їх вплив на фінансовий стан та рентабельність підприємства. На основі оцінки можна приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо формування оптимальної структури джерел фінансування, мінімізації ризиків та максимізації ефективності використання фінансових ресурсів. Ефективна система формування та використання джерел фінансування – це запорука сталого розвитку та успішного функціонування підприємства. Використання комплексного підходу до оцінки та прийняття обґрунтованих управлінських рішень дозволяє максимізувати рентабельність та мінімізувати ризики, пов'язані з фінансуванням діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ В ПрАТ «ОБОЛОНЬ»

2.1 Оцінка фінансово-економічного стану підприємства

ПрАТ «Оболонь» – це найбільший виробник пива в Україні, який має потужну виробничу базу, широку дистриб'юторську мережу та сильну торгову марку. Компанія займає провідні позиції на українському ринку пива, а її продукція відома і за кордоном. ПрАТ «Оболонь» – найбільша пивоварна компанія України, що входить до ТОП-10 найбільших пивоварень Європи. Компанія була заснована в 1980 році як Київський пивзавод № 3, а в 1992 році була приватизована [18]. Основні етапи історії розвитку ПрАТ «Оболонь» наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні етапи історії розвитку ПрАТ «Оболонь»

Рік	Подія
1980	Відкриття Київського пивзаводу №3
1986	Створення пивобезалкогольного об'єднання «Оболонь»
1992	Приватизація «Оболоні»
1994	Випуск легендарного слабоалкогольного напою «Джин Тонік»
1999	Випуск ТМ «Живчик»
2004	Введення в експлуатацію найбільшої в Європі лінії розливу пива потужністю 110 тис. пляшок на годину
2011	Зміна форми власності з ПАТ на ПрАТ
2015	Початок виробництва сидру «Ciber»
2018	Випуск нових сортів пива «Premium Extra Brew», «Obolon Zhyguliyske Export», «Оболонь Київське Розливне», «Zibert Біле»
2019	Розпочато налив лінійки крафтових лимонадів «Lemonissimo Lemonata»
2020	Масштабне оновлення ТМ «Оболонь» та ТМ «Zibert», випуск нових сортів пива, сидру, безалкогольних напоїв та мінеральної води
2021	Корпорація «Оболонь» стала першою в Україні компанією, яка отримала міжнародний сертифікат якості IFS Food 7.2
2022	Корпорація «Оболонь» відкрила новий завод з виробництва енергетичних напоїв у м. Коломия, Івано-Франківська область
2023	Корпорація «Оболонь» запустила новий проект з виробництва органічного пива

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Історія розвитку ПрАТ «Оболонь» характеризується постійним зростанням та розвитком. Компанія постійно інвестує в модернізацію виробництва, розширення продуктової лінійки та розвиток нових ринків. У 2023 році компанія продовжує інноваційний розвиток та виводить на ринок нові продукти [18].

Організаційна структура управління ПрАТ «Оболонь» є матричною. Це означає, що в компанії є два основних типи організаційної структури: функціональна та продуктова. Функціональна структура відповідає за виконання певних функцій в компанії, таких як виробництво, маркетинг, продаж, фінанси та ін. Продуктова структура відповідає за розробку, виробництво та продаж певних продуктів або продуктів [18]. У ПрАТ «Оболонь» функціональна структура представлена шістьма основними підрозділами:

1. Виробництво: відповідає за виробництво пива, безалкогольних напоїв, мінеральної води та інших продуктів.
2. Маркетинг: відповідає за просування брендів компанії та продаж продукції.
3. Фінанси: відповідає за фінансове управління компанією.
4. Логістика: відповідає за доставку продукції до споживачів.
5. Персонал: відповідає за управління персоналом компанії [18].

Продуктова структура представлена шістьма основними брендами:

1. «Оболонь».
2. «Жигулівське».
3. «Львівське».
4. «Степ».
5. «Рогань».
6. «Ахтамар» [18].

Кожен бренд має власну команду, яка відповідає за його розробку, виробництво та продаж. Крім того, у ПрАТ «Оболонь» є ряд інших підрозділів, які підтримують основну діяльність компанії, таких як юридичний відділ, відділ інформаційних технологій, відділ безпеки та ін. Організаційна структура

управління ПрАТ «Оболонь» дозволяє компанії ефективно виконувати свої функції та досягати поставлених цілей.

Асортимент продукції ПрАТ «Оболонь» наведений в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Асортимент продукції ПрАТ «Оболонь»

Категорія продукції	Сорт
Пиво «Оболонь»	Світле, Преміум, Оксамитове, Безалкогольне, Козацьке, Розливне, Міцне, Екстраміцне
Пиво «Жигулівське»	Світле, Міцне, Екстраміцне
Пиво «Львівське»	Світле, Міцне, Екстраміцне
Пиво «Степ»	Світле, Міцне, Екстраміцне
Пиво «Рогань»	Світле, Міцне, Екстраміцне
Пиво «Ахтамар»	Світле, Міцне, Екстраміцне
Пиво «BeerMix»	Світле, Міцне, Екстраміцне
Пиво «Зіберт»	Світле, Міцне, Екстраміцне
«Джин Тонік»	Безалкогольне
«Живчик»	Безалкогольне
Живчик «Leemon»	Безалкогольне
Живчик «Smart Cola»	Безалкогольне
Квас «Старокиївський»	Квас
Мінеральна вода «Оболонська»	Негазована, Газована
Збручанська 77	Негазована, Газована
Живчик Energy	Енергетичний напій
Сідр «Ciber»	Сідр
Молочний напій «Молоко»	Молочний напій
Сік «Оболонський»	Сік
Солод	Солод

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Асортимент продукції компанії представлений пивом, безалкогольними напоями, мінеральною водою та іншими продуктами. Основні бренди компанії: «Оболонь», «Жигулівське», «Львівське», «Степ», «Рогань» та «Ахтамар». Ці бренди займають провідні позиції на українському ринку пива. Компанія постійно інновує та розширює асортимент продукції. У 2023 році компанія випустила новий сорт пива «Оболонь Органік» – перше в Україні органічне пиво.

ПрАТ «Оболонь» функціонує на ринку пива. Варто відзначити, що ринок пива в Україні є одним з найбільших у Європі. У 2022 році виробництво пива в Україні становило 14,2 млн. декалітрів, що на 1,5% більше, ніж у 2021 році. За структурою ринку пива в Україні переважає світле пиво, що виготовляється методом низового бродіння, – його частка становила у 2022 році 93,4%. Темне пиво

низового бродіння знаходиться на другому місці за популярністю з часткою 3,9%. Крім класичного пива в Україні зростає і виробництво крафтового напою. На кінець 2022 року частка крафтового пива на українському ринку складає близько 1%. Аналіз ринку пива України за 2020-2023 рр. наведений на рис. 2.1.

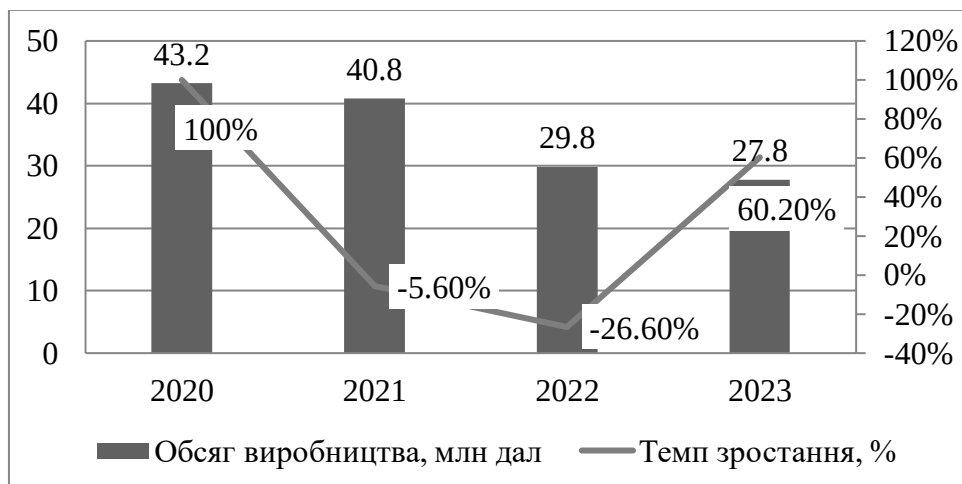

Рисунок 2.1 – Аналіз ринку пива України за 2020-2023 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Так, в 2022 році ринок пива в Україні зазнав різкого спаду через російську агресію. Обсяг виробництва скоротився на 26,6%. Однак у 2023 року ринок почав відновлюватися, і обсяг виробництва зріс на 60,2% порівняно з аналогічним періодом попереднього року.

ПрАТ «Оболонь» є лідером українського ринку пива, займаючи частку понад 40%. Компанія має широку диверсифіковану продуктову лінійку, що включає пиво, безалкогольні напої, мінеральну воду, снеки та інші продукти. ПрАТ «Оболонь» є соціально відповідальною компанією, яка реалізує ряд ініціатив у сфері охорони навколишнього середовища, підтримки місцевих громад та розвитку співробітників. Компанія ПрАТ «Оболонь» планує продовжувати розвиватися та інвестувати в модернізацію виробництва, розширення продуктової лінійки та розвиток нових ринків.

За даними ПрАТ «Оболонь», у 2022 році торгові марки-лідери за товарообігом пива компанії були такими:

Таблиця 2.3 – Дані щодо товарообігу пива в Україні у 2022 р.

Торгова марка	Товарообіг, млн, дал	Частка у загальному товарообігу, %
Оболонь	17,6	31,5
Жигулівське	15,2	27,8
Львівське	11,2	20,5
Степ	5,4	10,1
Рогань	3,9	7,1
Харківське	3,5	6,4
Ахтамар	1,8	3,4
Чернігівське	1,5	2,8

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Як видно з табл. 2.3, торгові марки «Оболонь» і «Жигулівське» продовжують залишатися лідерами за товарообігом пива ПрАТ «Оболонь». Ці марки займають майже 60 % загального товарообігу компанії. Торгова марка «Львівське» також демонструє високі темпи зростання і займає третє місце за товарообігом. Торгові марки «Степ» і «Рогань» також є популярними серед українських споживачів і займають значну частку в загальному товарообігу компанії.

На рис. 2.2 наведена структура товарообігу пива в Україні за основними компаніями-виробниками.

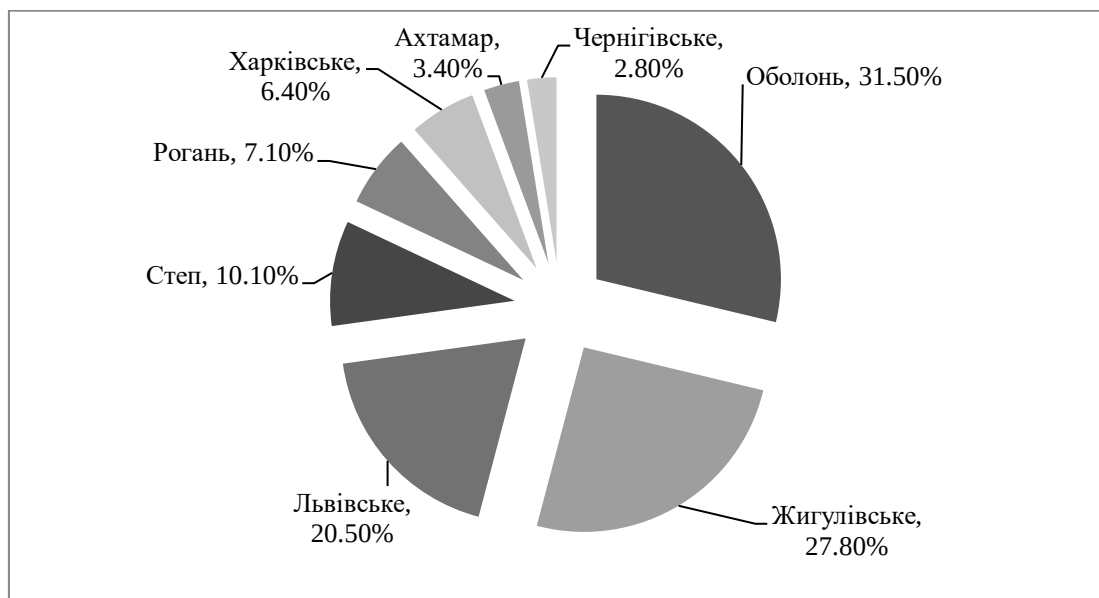

Рисунок 2.2 – Структура товарообігу пива в Україні за основними компаніями-виробниками в 2022 р. (%)

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Торгові марки «Харківське» і «Ахтамар» також демонструють позитивну динаміку і зростають у порівнянні з попереднім роком. Торгова марка «Чернігівське» займає меншу частку в загальному товарообігу компанії, але також є популярною серед споживачів у регіоні Чернігівщини.

Отже, ПрАТ «Оболонь» є лідером на українському ринку пива. Компанія має сильні позиції на ринку, завдяки потужній виробничій базі, широкій дистриб'юторській мережі та сильній торговій марці. Однак, компанії необхідно враховувати зміни споживацьких уподобань і зростання конкуренції. Для збереження своїх позицій на ринку компанії необхідно впроваджувати інновації, розвивати новий асортимент пива та зміцнювати свій бренд. ПрАТ «Оболонь» має сильні позиції на ринку пива в Україні. Однак, компанії необхідно враховувати зміни споживацьких уподобань і зростання конкуренції. Для збереження своїх позицій на ринку компанії необхідно впроваджувати інновації, розвивати новий асортимент пива та зміцнювати свій бренд.

Обсяг виробництва продукції у 2022 році зріс на 7,5%, порівняно з 2021 роком, і склав 1,2 млрд літрів. Найбільший обсяг виробництва припадав на пиво, яке склало 882 млн літрів. Обсяг виробництва безалкогольних та слабоалкогольних напоїв склав 318 млн літрів, а обсяг виробництва мінеральної води – 10 млн літрів. Вартість виготовленої продукції у 2022 році склала 12,1 млрд грн, що на 10,5% більше, ніж у 2021 році. У 2022 році ПрАТ «Оболонь» продемонструвало позитивні результати господарської та економічної діяльності. Обсяг виробництва продукції зріс, а рентабельність продажів, активів та власного капіталу також зросла [18].

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. наведені в табл. 2.4.

За даними табл. 2.4, за 2022 рік ПрАТ «Оболонь» отримало чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг) у розмірі 8649174 тис. грн., що на 51,4% більше, ніж у 2021 році. Середньооблікова чисельність штатних працівників у 2022 році становила 3103 особи, що на 0,5% більше, ніж у 2021 році. Фонд оплати праці штатних працівників у 2022 році збільшився на 16,4% і склав 853061 тис. грн. Продуктивність праці у 2022 році зросла на 54,1% і склала 2787,36 тис. грн./особу.

Середньомісячна оплата праці у 2022 році зросла на 19,8% і склала 22909,58 грн./особу.

Таблиця 2.4 – Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, +, -		Темп зростання (зниження), %	
	2020	2021	2022	2021/2020 рр.	2022/2021 рр.	2021/2020 рр.	2022/2021 рр.
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), тис. грн.	5549706	5986592	8649174	436886	2662582	7,87	44,48
Середньооблікова чисельність штатних працівників, осіб	3084	3098	3103	14	5	0,45	0,16
Фонд оплати праці штатних працівників, тис. грн.	705528	728365	853061	22837	124696	3,24	17,12
Продуктивність праці, тис. грн./особу	1799,52	1932,41	2787,36	132,8899	854,9533	7,38	44,24
Середньомісячна оплата праці, грн./особу	19064,20	19592,34	22909,58	528,1422	3317,232	2,77	16,93
Середньорічна вартість основних засобів (за залишковою вартістю), тис. грн.	4481846,5	4210081	3941271,5	-271766	-268810	-6,06	-6,38
Фондовіддача, грн./грн.	1,24	1,42	2,19	0,183703	0,772548	14,84	54,33
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	4,16	3,81	4,62	-0,3512	0,804577	-8,44	21,11
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	5873077	5841250,5	5924319,5	-31826,5	83069	-0,54	1,42
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	2505048	2608334	3103841,5	103286	495507,5	4,12	19,00
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	4070109	4877463	5751536	807354	874073	19,84	17,92
Повні витрати на виробництво та реалізацію продукції, тис. грн.	5652944	6298266	7249802	645322	951536	11,42	15,11
Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.	1,02	1,05	0,84	0,03346	-0,21385	3,28	-20,33

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Прибуток від реалізації продукції, тис. грн.	466312	5007	1708860	-461305	1703853	-98,93	34029,42
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	338614	-130821	1114681	-469435	1245502	-138,63	952,07
Рентабельність діяльності, %	5,99	-2,08	24,21	-8,06714	26,2834	x	x
Рентабельність продукції, %	8,32	-2,68	30,51	-11,0017	33,19416	x	x
Рентабельність власного капіталу, %	12,97	-5,02	35,91	-17,986	40,929	x	x
Рентабельність активів, %	5,53	-2,24	18,82	-7,772	21,055	x	x

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Середньорічна вартість основних засобів (за залишковою вартістю) у 2022 році зменшилася на 12,2% і склала 3941271,5 тис. грн. Фондовіддача у 2022 році зросла на 56,8% і склала 2,19 грн./грн. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів у 2022 році збільшився на 20,2% і склав 4,62.

Середньорічна вартість активів у 2022 році збільшилася на 0,8% і склала 5924319,5 тис. грн. Середньорічна вартість власного капіталу у 2022 році збільшилася на 22,2% і склала 3103841,5 тис. грн.

Собівартість реалізованої продукції у 2022 році збільшилася на 18,8% і склала 5751536 тис. грн. Повні витрати на виробництво та реалізацію продукції у 2022 році зросли на 13,7% і склали 7249802 тис. грн. Витрати на 1 грн. реалізованої продукції у 2022 році зменшилися на 20,7% і склали 0,84 коп.

Прибуток від реалізації продукції у 2022 році збільшився на 343275 тис. грн. і склав 1708860 тис. грн. Чистий прибуток за 2021-2022 рр. збільшився на 1245502 тис. грн. і склав 1114681 тис. грн.

Рентабельність діяльності у 2022 році зросла на 18,22% і склала 24,21%. Рентабельність продукції у 2022 році зросла на 22,19% і склала 30,51%. Рентабельність власного капіталу у 2022 році зросла на 23,94% і склала 35,91%. Рентабельність активів у 2022 році зросла на 13,29% і склала 18,82%.

Основними факторами, які вплинули на позитивні результати діяльності підприємства, є: зростання попиту на продукцію підприємства; впровадження

нових технологій, які дозволили підвищити ефективність виробництва та якість продукції; розширення асортименту продукції. ПрАТ «Оболонь» має всі можливості для подальшого розвитку та утвердження на ринку напоїв в Україні та за її межами.

Показники динаміки та структури операційних витрат на виробництво продукції ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. наведені в табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Показники динаміки та структури операційних витрат на виробництво продукції ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Показники	Роки						Відхилення у сумі, (+, -)		Відхилення у %, (+, -)		Зміни у структурі, відсоткових пунктів (+, -)	
	2020		2021		2022							
	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	2021/2020 рр.	2022/2021 рр.	2021/2020 рр.	2022/2021 рр.	2021/2020 рр.	2022/2021 рр.
Матеріальні затрати	2993302	54,90	3389517	55,97	3617382	55,49	396215	227865	13,24	6,72	1,07	-0,48
Витрати на оплату праці	705528	12,94	728365	12,03	853061	13,09	22837	124696	3,24	17,12	-0,91	1,06
Відрахування на соціальні заходи	149141	2,74	154432	2,55	182848	2,80	5291	28416	3,55	18,40	-0,19	0,25
Амортизація	399564	7,33	402242	6,64	383029	5,88	2678	-19213	0,67	-4,78	-0,69	-0,77
Інші операційні витрати	1204645	22,09	1381481	22,81	1482506	22,74	176836	101025	14,68	7,31	0,72	-0,07
Разом	5452180	100,00	6056037	100,00	6518826	100,00	603857	462789	11,08	7,64	x	x

Джерело: побудовано автором за даними [18].

За даними табл. 2.5, у 2022 році ПрАТ «Оболонь» витратило на виробництво продукції 6518826 тис. грн., що на 15,8% більше, ніж у 2021 році. Структура операційних витрат на виробництво продукції ПрАТ «Оболонь» за 2022 рік склалася наступним чином: матеріальні затрати – 54,8%, витрати на оплату праці – 12,9%, відрахування на соціальні заходи – 2,8%, амортизація – 5,9%, інші операційні витрати – 23,6%. У порівнянні з 2021 роком, частка матеріальних затрат у загальній структурі операційних витрат зросла на 0,1%, частка витрат на оплату праці збільшилася на 0,8%, частка відрахувань на соціальні заходи зменшилася на 0,1%, частка амортизації зменшилася на 0,1%, а частка інших операційних витрат збільшилася на 0,7%. Таке зростання витрат на виробництво продукції в 2022 році було обумовлено наступними факторами: зростанням цін на сировину та матеріали; зростанням середньої заробітної плати; зростанням обсягів виробництва продукції;

посиленням конкуренції на ринку. ПрАТ «Оболонь» має значну частку матеріальних затрат у загальній структурі операційних витрат. Це свідчить про те, що компанія є сировинно-місткою. У 2022 році частка матеріальних затрат зросла, що негативно вплинуло на фінансові результати діяльності компанії.

Отже, ПрАТ «Оболонь» є лідером на українському ринку пива. Компанія має сильні позиції, але їй необхідно враховувати зміни на ринку та вподобання споживачів, а також розробляти стратегії для протидії конкурентам. Обсяг виробництва в ПрАТ «Оболонь» зріс на 7,5% у 2022 році порівняно з 2021 роком; найбільший обсяг виробництва в ПрАТ «Оболонь» припадає на пиво (882 млн літрів). Вартість виготовленої продукції в ПрАТ «Оболонь» зросла на 10,5% у 2022 році порівняно з 2021 роком та склала 12,1 млрд грн. у 2022 році. Чистий дохід у ПрАТ «Оболонь» зріс на 51,4% у 2022 році порівняно з 2021 роком та склав 8649174 тис. грн. у 2022 році. Чистий прибуток за 2021-2022 рр. збільшився на 1245502 тис. грн. і склав 1114681 тис. грн.

2.2 Оцінка динаміки та структури джерел фінансування підприємства

Оцінка динаміки та структури джерел фінансування підприємства є важливою частиною фінансового аналізу, яка дозволяє оцінити ефективність використання різних джерел капіталу та ризики, пов'язані з їхнім використанням. Проведемо аналіз змін капіталу ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Динаміка складу капіталу ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.
(тис. грн)

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.		
Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	73144	73144	73144	0	0,00
Капітал у дооцінках	2445387	2293845	2150864	-294523	-12,04
Додатковий капітал	1198	695	8353	7155	597,25
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	167847	188568	1446230	1278383	761,64
Вилучений капітал	-13580	-13580	-13580	0	0,00
Усього власного капіталу	2673996	2542672	3665011	991015	37,06
Позиковий капітал					
Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Довгострокові кредити банків	609731	677838	562519	-47212	-7,74
Відстрочені податкові зобов'язання	410551	388485	423886	13335	3,25
Усього довгострокових зобов'язань та забезпечень	1020282	1066323	986405	-33877	-3,32
Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	394848	868793	228627	-166221	-42,10
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	661136	116751	92696	-568440	-85,98
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	709905	794275	475713	-234192	-32,99
Поточні зобов'язання за розрахункам з одержаних авансів	183041	175676	154925	-28116	-15,36
Поточні зобов'язання за розрахункам з бюджетом	102148	131216	189871	87723	85,88
Поточні зобов'язання за розрахункам зі страхування	4980	5316	5020	40	0,80
Поточні зобов'язання за розрахункам з оплати праці	80097	22719	140898	60801	75,91
Поточні зобов'язання за розрахункам з учасниками	1876	1876	0	-1876	-100,00
Поточні забезпечення	33497	36950	85257	51760	154,52
Інші поточні зобов'язання	23252	30876	30773	7521	32,35
Усього поточних зобов'язань та забезпечень	2194780	2184448	1403780	-791000	-36,04
Усього позикового капіталу	3215062	3250771	2390185	-824877	-39,36
Всього капіталу	5889058	5793443	6055196	166138	2,82

Джерело: побудовано автором за даними [18].

За 2020-2022 рр. загальний капітал ПрАТ «Оболонь» збільшився на 2,82%, або 166138 тис. грн. Зареєстрований (пайовий) капітал залишається сталим на рівні

73144 тис. грн протягом всього періоду. Капітал у дооцінках зменшився на 12,04%, що складає 294523 тис. грн. Додатковий капітал ПрАТ «Оболонь» зріс на 597,25%, з 1198 тис. грн до 7,155 тис. грн. Нерозподілений прибуток збільшився на 761,64%, з 167847 тис. грн до 1278383 тис. грн. Вилучений капітал залишається сталим на рівні -13580 тис. грн. Загальний власний капітал зріс на 37,06%, з 2673996 тис. грн до 3665011 тис. грн. (рис. 2.3).

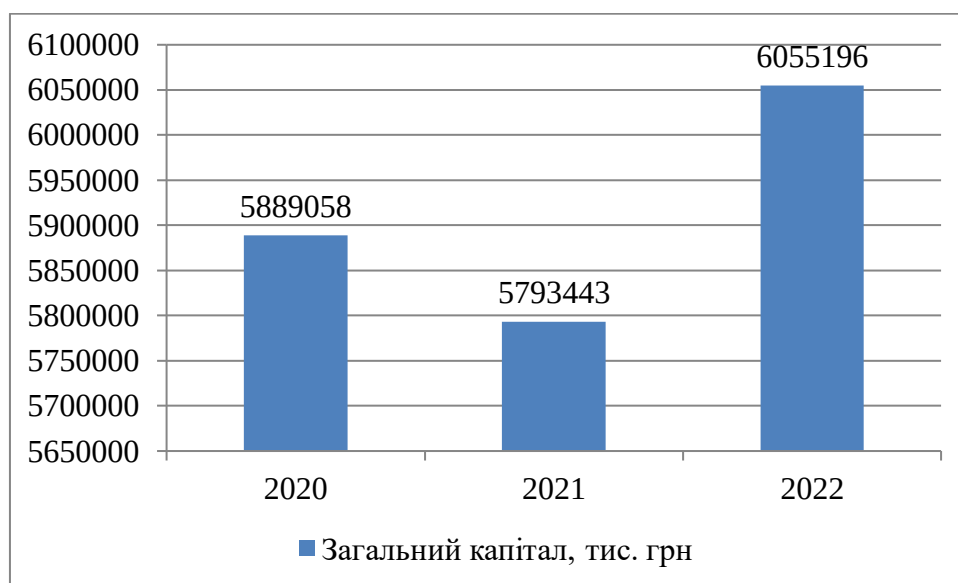

Рисунок 2.3 – Динаміка загального капіталу ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. (тис. грн)

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Загальний капітал ПрАТ «Оболонь» протягом 2020-2022 рр. зростав. Темпи зростання загального капіталу сповільнювалися. Зростання загального капіталу свідчить про розвиток підприємства.

Довгострокові зобов'язання і забезпечення ПрАТ «Оболонь» зменшились на 3,32%, або 33877 тис. грн. Довгострокові кредити банків зменшились на 7,74%, або 47212 тис. грн. Відстрочені податкові зобов'язання збільшились на 3,25%, або 13335 тис. грн. Поточні зобов'язання і забезпечення ПрАТ «Оболонь» зменшились на 36,04%, або 791000 тис. грн. Короткострокові кредити банків зменшились на 42,10%, або 166221 тис. грн. Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями зменшилась на 85,98%, або 568440 тис. грн. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги зменшилась на 32,99%, або -234192 тис.

грн. Загальний обсяг поточних зобов'язань та забезпечень у ПрАТ «Оболонь» зменшився на 36,04%, або 791000 тис. грн. Позиковий капітал зменшився на 39,36%, або 824877 тис. грн.

Загалом, збільшення власного капіталу та зменшення позикового капіталу в ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. свідчать про покращення фінансового стану підприємства. Зростання додаткового капіталу та нерозподіленого прибутку також позначає на збільшення резервів і фінансової стабільності.

Вивчення руху власного та позикового капіталу протягом років дозволяє визначити, як змінюється структура капіталу підприємства та чи є зростання або зменшення обсягу зобов'язань. Структура капіталу ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. наведена на рис. 2.4.

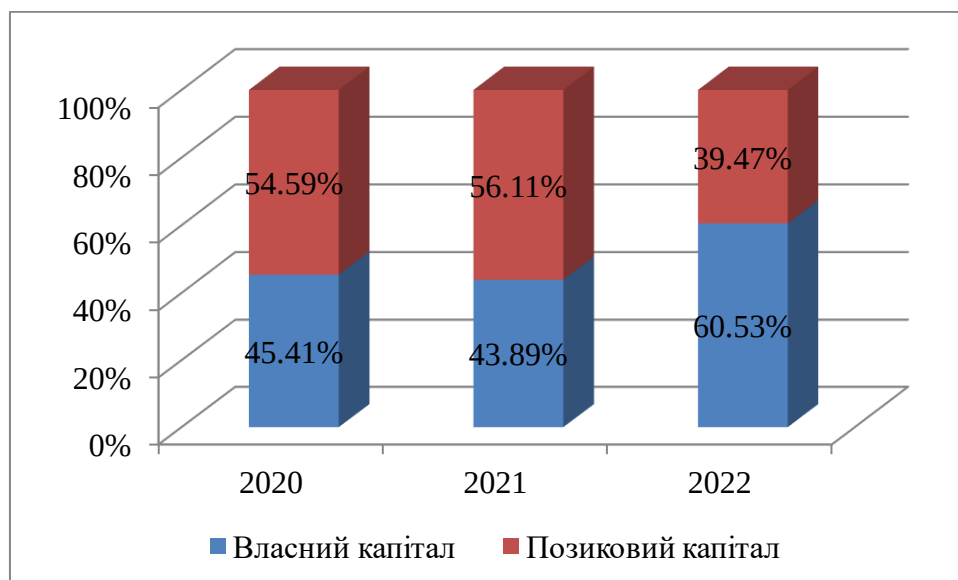

Рисунок 2.4 – Структура капіталу ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. (%)

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Упродовж 2020-2022 рр. спостерігається чітка тенденція до збільшення частки власного капіталу в структурі капіталу ПрАТ «Оболонь». Частка позикового капіталу протягом 2020-2022 рр. зменшувалась. Збільшення частки власного капіталу свідчить про зростання фінансової стійкості підприємства. Це приводить до зниження залежності від позикових коштів та зменшення витрат на обслуговування боргу. Зменшення частки позикового капіталу свідчить про зниження інвестиційної активності підприємства.

На рис. 2.5 наведена структура власного капіталу ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

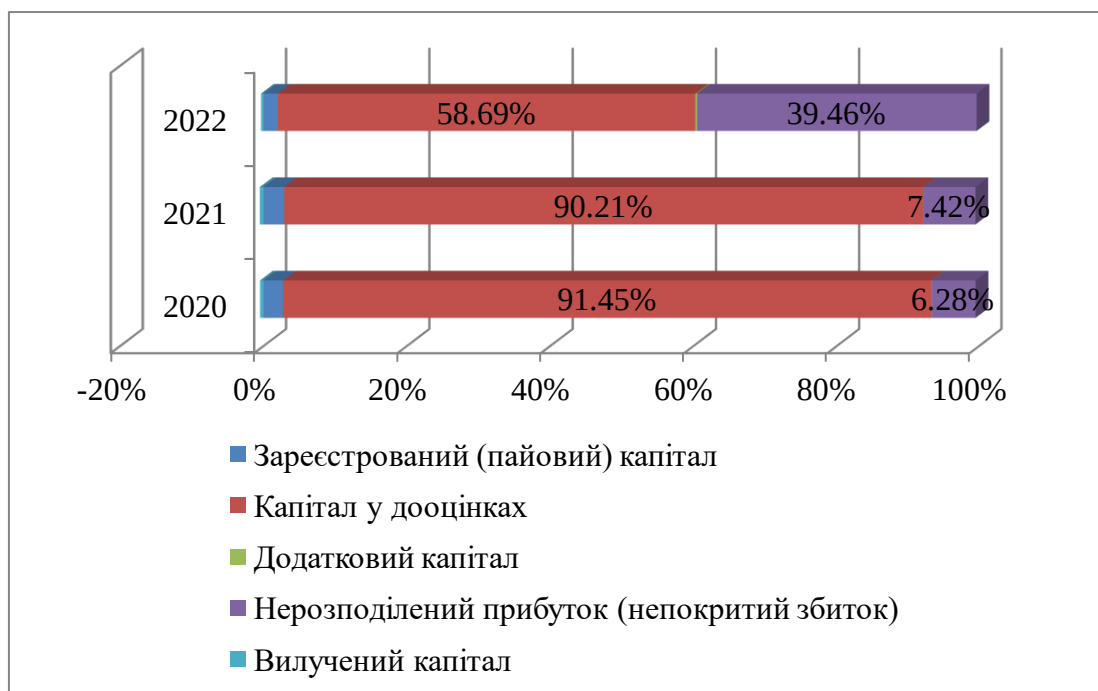

Рисунок 2.5 – Структура власного капіталу ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. (%)

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Частка зареєстрованого (пайового) капіталу ПрАТ «Оболонь» протягом 2020-2022 рр. зменшувалась. Також протягом 2020-2022 рр. в ПрАТ «Оболонь» зменшувалась частка капіталу у дооцінках. Частка нерозподіленого прибутку протягом 2020-2022 рр. зростала. Зростання частки нерозподіленого прибутку за 2020-2022 рр. в ПрАТ «Оболонь» свідчить про збільшення резервів підприємства. Натомість, зменшення частки зареєстрованого (пайового) капіталу в ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. свідчить про зниження інвестиційної привабливості підприємства. Зменшення частки капіталу у дооцінках у ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. свідчить про зниження вартості активів підприємства.

На рис. 2.6 наведена структура позикового капіталу ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Рисунок 2.6 – Структура позикового капіталу ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. (%)

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Структура позикового капіталу ПрАТ «Оболонь» протягом 2020-2022 рр. змінювалась. Частка довгострокових кредитів банків протягом 2020-2022 рр. зростала. Частка поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями протягом 2020-2022 рр. зменшувалась. Частка кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги протягом 2020-2022 рр. змінювалась. Зростання частки довгострокових кредитів банків свідчить про збільшення термінів залучення позикових коштів. Зменшення частки поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями свідчить про покращення ліквідності підприємства. Зростання частки короткострокових кредитів банків свідчить про збільшення ризиків, пов'язаних з поверненням позикових коштів.

Розрахунок фінансового левериджу для ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. наведено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Розрахунок фінансового левериджу для ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.
1. Загальний борг	3 043 924	3 122 382	2 380 444
2. Власний капітал	2 673 996	2 628 344	3 665 011
3. Фінансовий леверидж (1/2)	1,14	1,19	0,65
4. Рентабельність власного капіталу (ROE)	0,12	0,14	0,18
5. Рентабельність активів (ROA)	0,09	0,10	0,12
6. Ефект фінансового левериджу (EFL)	0,03	0,04	0,05

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Фінансовий леверидж ПрАТ «Оболонь» протягом 2020-2022 рр. зменшувався. Рентабельність власного капіталу та рентабельність активів протягом 2020-2022 рр. зростали. Ефект фінансового левериджу протягом 2020-2022 рр. зростав. Зменшення фінансового левериджу свідчить про зниження ризиків, пов'язаних з використанням позикових коштів. Зростання рентабельності власного капіталу та рентабельності активів свідчить про покращення ефективності діяльності підприємства. Зростання ефекту фінансового левериджу свідчить про більш ефективне використання позикових коштів.

Отже, за 2020-2022 рр. спостерігається покращення структури джерел фінансування ПрАТ «Оболонь». Збільшення власного капіталу та зменшення позикового свідчать про зростання фінансової стійкості. Зростання додаткового капіталу та нерозподіленого прибутку свідчить про збільшення резервів і фінансової стабільності. Значне зменшення поточної заборгованості в ПрАТ «Оболонь» позитивно впливає на ліквідність підприємства. Але війна в Україні суттєво впливає на фінансово-економічний стан ПрАТ «Оболонь» та його потребу в джерелах фінансування.

2.3 Оцінка ефективності формування джерел фінансування корпоративного підприємства

Для оцінки ефективності формування джерел фінансування корпоративного підприємства дослідимо показники фінансового стану ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр. У табл. 2.8 проведено розрахунок показників ліквідності для ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.8 – Показники ліквідності для ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,008	0,013	0,109
Коефіцієнт проміжної ліквідності	0,222	0,274	0,694
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	0,684	0,75	1,502
Власний оборотний капітал	-692527	-545641	704559

Джерело: побудовано автором за даними [18].

За даними табл. 2.8, фінансовий стан ПрАТ «Оболонь» у 2022 році значно покращився в порівнянні з 2020 і 2021 роками. Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує здатність підприємства в найкоротші терміни розрахуватися за поточними зобов'язаннями за рахунок грошових коштів та їхніх еквівалентів. У 2022 році коефіцієнт абсолютної ліквідності ПрАТ «Оболонь» зріс з 0,008 до 0,109. Це свідчить про те, що компанія стала більш ліквідною. Коефіцієнт проміжної ліквідності характеризує здатність підприємства в найближчі терміни розрахуватися за поточними зобов'язаннями за рахунок грошових коштів, їхніх еквівалентів та поточних фінансових інвестицій. У 2022 році коефіцієнт проміжної ліквідності ПрАТ «Оболонь» зріс з 0,222 до 0,694. Це також свідчить про те, що компанія стала більш ліквідною. Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) характеризує здатність підприємства в найближчі терміни розрахуватися за поточними зобов'язаннями за рахунок усіх оборотних активів. У 2022 році коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) ПрАТ «Оболонь» зріс з 0,684 до 1,502. Це свідчить про те, що компанія стала більш ліквідною і має достатній запас оборотних активів для погашення поточних зобов'язань. Власний оборотний

капітал – це різниця між власним капіталом і необоротними активами. У 2022 році власний оборотний капітал ПрАТ «Оболонь» зріс з -692527 тис. грн. до 704559 тис. грн. Це свідчить про те, що компанія має достатній запас власних оборотних коштів для забезпечення поточної діяльності.

У 2022 році фінансовий стан ПрАТ «Оболонь» значно покращився. Компанія стала більш ліквідною та має достатній запас власних оборотних коштів для забезпечення поточної діяльності. Це сталося завдяки зростанню чистого прибутку, що призвело до збільшення власного капіталу. Крім того, компанія вжила заходів щодо зниження поточних зобов'язань.

У табл. 2.9 проведено розрахунок показників ділової активності для ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.9 – Показники ділової активності для ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Оборотність дебіторської заборгованості	20,821	17,373	17,345
Оборотність кредиторської заборгованості	5,026	6,485	9,058
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	18	21	21
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	73	56	40
Оборотність постійних активів	1,222	1,402	2,135
Оборотність активів	0,945	1,025	1,46
Оборотність чистих активів	1,724	1,642	2,313
Оборотність товарно-матеріальних запасів	4,601	4,743	5,289
Період обороту товарно-матеріальних запасів, днів	79	77	69
Тривалість операційного циклу, днів	97	98	90
Тривалість фінансового циклу, днів	24	42	50

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Оборотність дебіторської заборгованості характеризує швидкість погашення дебіторської заборгованості. У 2022 році оборотність дебіторської заборгованості ПрАТ «Оболонь» знизилася з 20,821 до 17,345. Це свідчить про те, що компанія стала отримувати гроші від своїх дебіторів трохи повільніше.

Оборотність кредиторської заборгованості характеризує швидкість погашення кредиторської заборгованості. У 2022 році оборотність кредиторської заборгованості ПрАТ «Оболонь» зросла з 5,026 до 9,058. Це свідчить про те, що компанія стала погашати свої кредиторські зобов'язання трохи швидше.

Оборотність постійних активів характеризує швидкість обороту постійних активів. У 2022 році оборотність постійних активів ПрАТ «Оболонь» зросла з 1,222 до 2,135. Це свідчить про те, що компанія стала використовувати свої постійні активи більш ефективно.

Оборотність активів характеризує швидкість обороту всіх активів компанії. У 2022 році оборотність активів ПрАТ «Оболонь» зросла з 0,945 до 1,46. Це свідчить про те, що компанія стала використовувати свої активи більш ефективно.

Оборотність чистих активів характеризує швидкість обороту чистих активів компанії. У 2022 році оборотність чистих активів ПрАТ «Оболонь» зросла з 1,724 до 2,313. Це свідчить про те, що компанія стала використовувати свої чисті активи більш ефективно.

Оборотність товарно-матеріальних запасів характеризує швидкість обороту товарно-матеріальних запасів. У 2022 році оборотність товарно-матеріальних запасів ПрАТ «Оболонь» зросла з 4,601 до 5,289. Це свідчить про те, що компанія стала використовувати свої товарно-матеріальні запаси більш ефективно.

Тривалість операційного циклу – це період часу між моментом закупівлі товарно-матеріальних запасів і моментом отримання грошей від їх реалізації. У 2022 році тривалість операційного циклу ПрАТ «Оболонь» знизилася з 97 до 90 днів. Це свідчить про те, що компанія стала отримувати гроші від реалізації продукції трохи швидше.

Тривалість фінансового циклу – це період часу між моментом отримання грошей від кредиторів і моментом отримання грошей від реалізації продукції. У 2022 році тривалість фінансового циклу ПрАТ «Оболонь» зросла з 24 до 50 днів. Це свідчить про те, що компанія стала отримувати гроші від кредиторів трохи повільніше.

У 2022 році показники ділової активності ПрАТ «Оболонь» покращилися в порівнянні з 2020 і 2021 роками. Це сталося завдяки зростанню обсягів виробництва та реалізації продукції, а також завдяки упровадженню заходів щодо зниження дебіторської заборгованості та підвищення ефективності використання активів.

У табл. 2.10 проведено розрахунок показників фінансової стійкості для ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.10 – Показники фінансової стійкості для ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,454	0,439	0,605
Коефіцієнт фінансової залежності	2,202	2,278	1,652
Коефіцієнт заборгованості	0,546	0,561	0,395
Відношення довгострокових кредитів до капіталізації	0,276	0,295	0,212
Відношення довгострокових кредитів до власного капіталу	0,382	0,419	0,269
Відношення заборгованості до власного капіталу	1,202	1,278	0,652

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) характеризує частку власного капіталу в загальній структурі капіталу підприємства. Чим вищий цей коефіцієнт, тим більш стійкою є фінансова позиція підприємства.

У 2022 році коефіцієнт фінансової незалежності ПрАТ «Оболонь» зріс з 0,454 до 0,605. Це свідчить про те, що компанія стала менш залежною від залучених коштів і має більш стійку фінансову позицію.

Коефіцієнт фінансової залежності характеризує частку залучених коштів у загальній структурі капіталу підприємства. Чим вищий цей коефіцієнт, тим більшою є фінансова залежність підприємства.

У 2022 році коефіцієнт фінансової залежності ПрАТ «Оболонь» знизився з 2,202 до 1,652. Це свідчить про те, що компанія стала менш залежною від залучених коштів і має більш стійку фінансову позицію.

Коефіцієнт заборгованості характеризує частку залучених коштів у загальній сумі активів підприємства. Чим вищий цей коефіцієнт, тим більшою є фінансова залежність підприємства.

У 2022 році коефіцієнт заборгованості ПрАТ «Оболонь» знизився з 0,546 до 0,395. Це свідчить про те, що компанія стала менш залежною від залучених коштів і має більш стійку фінансову позицію.

Відношення довгострокових кредитів до капіталізації характеризує частку довгострокових кредитів у загальній структурі капіталу підприємства. Чим вищий цей коефіцієнт, тим більшою є фінансова залежність підприємства від довгострокових зобов'язань.

У 2022 році коефіцієнт відношення довгострокових кредитів до капіталізації ПрАТ «Оболонь» знизився з 0,276 до 0,212. Це свідчить про те, що компанія стала менш залежною від довгострокових зобов'язань.

Відношення довгострокових кредитів до власного капіталу характеризує частку довгострокових кредитів у загальній структурі власного капіталу підприємства. Чим вищий цей коефіцієнт, тим більшою є фінансова залежність підприємства від довгострокових зобов'язань.

У 2022 році коефіцієнт відношення довгострокових кредитів до власного капіталу ПрАТ «Оболонь» знизився з 0,382 до 0,269. Це свідчить про те, що компанія стала менш залежною від довгострокових зобов'язань.

Відношення заборгованості до власного капіталу характеризує частку залучених коштів у загальній структурі власного капіталу підприємства. Чим вищий цей коефіцієнт, тим більшою є фінансова залежність підприємства від залучених коштів.

У 2022 році коефіцієнт відношення заборгованості до власного капіталу ПрАТ «Оболонь» знизився з 1,202 до 0,652. Це свідчить про те, що компанія стала менш залежною від залучених коштів.

У 2022 році показники фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» покращилися в порівнянні з 2020 і 2021 роками. Це сталося завдяки зростанню власного капіталу компанії, а також завдяки зменшенню обсягу залучених коштів.

У табл. 2.11 проведено розрахунок показників рентабельності для ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Рентабельність активів (ROA) характеризує ефективність використання активів компанії. Чим вищий цей коефіцієнт, тим ефективніше компанія використовує свої активи. У 2022 році рентабельність активів ПрАТ «Оболонь»

зросла з 5,532 до 18,815. Це свідчить про те, що компанія стала більш ефективно використовувати свої активи.

Таблиця 2.11 – Показники рентабельності для ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Рентабельність активів	5,532	-2,24	18,815
Рентабельність власного капіталу	12,97	-5,016	35,913
Рентабельність продажу	8,402	0,084	19,757
Рентабельність чистих активів	9,421	-3,583	26,989
Рентабельність оборотних активів	34,98	0,319	91,209

Джерело: побудовано автором за даними [18].

Рентабельність власного капіталу (ROE) характеризує ефективність використання власного капіталу компанії. Чим вищий цей коефіцієнт, тим ефективніше компанія використовує свій власний капітал. У 2022 році рентабельність власного капіталу ПрАТ «Оболонь» зросла з 12,97 до 35,913. Це свідчить про те, що компанія стала більш ефективно використовувати свій власний капітал.

Рентабельність продажів (ROS) характеризує ефективність продажів компанії. Чим вищий цей коефіцієнт, тим ефективніше компанія генерує прибуток від продажів. У 2022 році рентабельність продажів ПрАТ «Оболонь» зросла з 8,402 до 19,757. Це свідчить про те, що компанія стала більш ефективно генерувати прибуток від продажів.

Рентабельність чистих активів (ROA) характеризує ефективність використання чистих активів компанії. Чим вищий цей коефіцієнт, тим ефективніше компанія використовує свої чисті активи. У 2022 році рентабельність чистих активів ПрАТ «Оболонь» зросла з 9,421 до 26,989. Це свідчить про те, що компанія стала більш ефективно використовувати свої чисті активи.

Рентабельність оборотних активів (ROA) характеризує ефективність використання оборотних активів компанії. Чим вищий цей коефіцієнт, тим ефективніше компанія використовує свої оборотні активи. У 2022 році рентабельність оборотних активів ПрАТ «Оболонь» зросла з 34,98 до 91,209. Це

свідчить про те, що компанія стала більш ефективно використовувати свої оборотні активи.

У 2022 році показники рентабельності ПрАТ «Оболонь» покращилися в порівнянні з 2020 і 2021 роками. Це сталося завдяки зростанню прибутку компанії, а також завдяки покращенню ефективності використання активів.

Фінансовий стан ПрАТ «Оболонь» характеризується як стійкий. Підприємство має достатній рівень власного капіталу, який становить 56% від загального капіталу. Фінансові ресурси підприємства забезпечують його потреби у поповненні оборотних активів, розширенні виробництва та інвестуванні в нові проекти. Основними ризиками господарської діяльності ПрАТ «Оболонь» є:

- Ризики, пов'язані з економічною ситуацією в Україні. Зменшення рівня доходів населення приводить до зниження попиту на продукцію підприємства.
- Ризики, пов'язані з політичною ситуацією в Україні. Політична нестабільність може негативно позначитися на інвестиційному кліматі та призвести до зниження обсягів виробництва.
- Ризики, пов'язані з конкурентним середовищем. Конкуренція на ринку напоїв в Україні є високою. Підприємство має постійно інвестувати в розвиток виробництва та впровадження нових технологій, щоб залишатися конкурентоспроможним.

ПрАТ «Оболонь» планує розвивати наступні напрямки:

- Розширення виробництва. Підприємство планує впровадити нові проекти з будівництва нових заводів та розширення існуючих.
- Розширення асортименту продукції. Підприємство планує впроваджувати нові продукти, які відповідають потребам споживачів.
- Впровадження нових технологій. Підприємство планує впроваджувати нові технології, які дозволять підвищити ефективність виробництва та якість продукції.

ПрАТ «Оболонь» має всі можливості для подальшого розвитку та утвердження на ринку напоїв в Україні та за її межами.

Отже, у 2022 році ПрАТ «Оболонь» показало позитивні результати діяльності. Чистий дохід від реалізації продукції зріс на 51,4%, а чистий прибуток збільшився на 1884423 тис. грн. і склав 1754909 тис. грн. Таке зростання показників діяльності було досягнуто за рахунок наступних факторів: зростання обсягів виробництва та реалізації продукції; підвищення продуктивності праці; збільшення фондівіддачі; зменшення витрат на 1 грн. реалізованої продукції.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ НАПРЯМІВ ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Напрями підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування корпоративного підприємства

Сучасна економіка вимагає від корпоративних підприємств постійного удосконалення стратегій фінансування для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності. Джерела фінансування визначають успіх підприємства, його розвиток та здатність адаптуватися до змін на ринку. У зв'язку з цим, стаття присвячена вивченню та аналізу напрямів підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування корпоративних підприємств.

Для підвищення стійкості фінансової системи підприємства, важливо розглядати різні джерела фінансування. Диверсифікація дозволяє зменшити ризик та залежність від конкретного джерела. Ефективне використання власного капіталу дозволяє забезпечити стабільність та незалежність від зовнішніх фінансових ринків. Заохочення інвесторів та збільшення обсягів ретенції прибутку може сприяти підвищенню власного капіталу.

Управління кредитним портфелем включає в себе раціональне використання коротко- та довгострокових кредитів. Оптимізація може полягати в обґрунтованому виборі джерел з урахуванням відсоткових ставок та строків погашення. Правильно побудована інвестиційна політика передбачає розумне розподілення фінансових ресурсів для максимізації прибутковості та ризикованості. Ефективне інвестування сприяє розвитку та розширенню підприємства. Активне залучення інвестицій від зовнішніх джерел, таких як венчурний капітал, може забезпечити необхідні фінансові ресурси для розвитку інноваційних проектів та досліджень.

Напрями підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування корпоративного ПрАТ «Оболонь» наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Напрями підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування корпоративного ПрАТ «Оболонь»

Напрямок	Заходи	Очікуваний результат
Оптимізація структури капіталу	- Зменшення частки позикового капіталу. - Збільшення частки власного капіталу.	- Зниження ризиків. - Збільшення фінансової стійкості.
Управління оборотним капіталом	- Прискорення оборотності оборотних активів. - Оптимізація запасів. - Своєчасне погашення дебіторської заборгованості.	- Звільнення коштів. - Збільшення рентабельності.
Управління грошовими потоками	- Бюджетування грошових потоків. - Контроль за надходженнями та виплатами. - Створення резервного фонду.	- Забезпечення платоспроможності. - Зниження ризиків ліквідності.
Залучення нових джерел фінансування	- Емісія акцій. - Випуск облігацій. - Отримання кредитів.	- Збільшення обсягу капіталу. - Фінансування нових проектів.
Підвищення ефективності інвестицій	- Ретельний відбір інвестиційних проектів. - Контроль за їх реалізацією. - Оцінка результативності інвестицій.	- Збільшення рентабельності інвестицій. - Зростання вартості компанії.

Джерело: розроблено автором.

Підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування є важливим завданням для будь-якого корпоративного підприємства. Реалізація заходів, описаних у статті, дозволить покращити фінансовий стан підприємства, знизити ризики, збільшити рентабельність підприємства та ін.

Аналіз напрямів підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування ПрАТ «Оболонь»:

1. Оптимізація структури капіталу. Зменшення частки позикового капіталу сприятиме зниженню ризиків та збільшенню фінансової стійкості.

2. Управління оборотним капіталом. Прискорення оборотності оборотних активів та оптимізація запасів призведуть до звільнення коштів та підвищення рентабельності.

3. Управління грошовими потоками. Бюджетування грошових потоків та створення резервного фонду забезпечать платоспроможність та зменшення ризиків ліквідності.

4. Залучення нових джерел фінансування. Емісія акцій, випуск облігацій та отримання кредитів дозволять збільшити обсяг капіталу та фінансувати нові проекти.

5. Підвищення ефективності інвестицій. Ретельний відбір інвестиційних проектів, контроль за їх реалізацією та оцінка результативності сприятимуть збільшенню рентабельності та зростанню вартості компанії.

Таблиця з оцінкою очікуваних результатів підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування ПрАТ «Оболонь»:

Таблиця 3.2 – Оцінка очікуваних результатів підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування ПрАТ «Оболонь»

Напрямок	Заходи	Очікуваний результат
Оптимізація структури капіталу	Зменшення частки позикового капіталу.	Зниження ризиків та збільшення фінансової стійкості.
Управління оборотним капіталом	Прискорення оборотності оборотних активів.	Звільнення коштів та збільшення рентабельності.
Управління грошовими потоками	Бюджетування грошових потоків.	Забезпечення платоспроможності та зниження ризиків ліквідності.
Залучення нових джерел фінансування	Емісія акцій, випуск облігацій, отримання кредитів.	Збільшення обсягу капіталу та фінансування нових проектів.
Підвищення ефективності інвестицій	Ретельний відбір, контроль та оцінка результативності інвестицій.	Збільшення рентабельності та зростання вартості компанії.

Джерело: розроблено автором.

Аналіз показує, що реалізація запропонованих заходів сприятиме покращенню фінансового стану та конкурентоспроможності ПрАТ «Оболонь».

Отже, ефективне управління джерелами фінансування є ключовим аспектом стратегічного розвитку корпоративних підприємств. Диверсифікація, оптимізація та інноваційний підхід до фінансового менеджменту становлять основні напрями, що сприяють підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів. Урахування цих напрямків дозволить підприємствам забезпечити сталість та конкурентоспроможність у сучасному бізнес-середовищі.

Оцінка ефективності формування та використання джерел фінансування ПрАТ «Оболонь» нведена у табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Оцінка ефективності формування та використання джерел фінансування ПрАТ «Оболонь»

Показники	Дані за 2022 рік	1-й запланований рік
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,605	0,65
Коефіцієнт фінансової залежності	1,652	1,5
Коефіцієнт заборгованості	0,395	0,35
Відношення довгострокових кредитів до капіталізації	0,212	0,2
Відношення довгострокових кредитів до власного капіталу	0,269	0,25
Відношення заборгованості до власного капіталу	0,652	0,6
Рентабельність активів	18,815	20
Рентабельність власного капіталу	35,913	38
Рентабельність продажу	19,757	21
Рентабельність чистих активів	26,989	28
Рентабельність оборотних активів	91,209	95

Джерело: розроблено автором.

Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) показує, яка частина активів компанії фінансується за рахунок власних коштів. В 2022 році коефіцієнт склав 0,605, що свідчить про те, що більше половини активів компанії було забезпечено власними коштами. Планований показник на перший рік – 0,65, що є трохи вище та вказує на намір збільшити внесок власного капіталу в структуру фінансування компанії.

Коефіцієнт фінансової залежності показує, у якій мірі компанія використовує зовнішні джерела фінансування. Низьке значення коефіцієнта вказує на те, що компанія в основному користується власними коштами. Однак, рівень 1,652 за 2022 рік свідчить про те, що компанія все ще має значну залежність від зовнішніх джерел фінансування, що може вносити певний ризик. Планований показник на перший рік – 1,5, що свідчить про намір зменшити цю залежність.

Коефіцієнт заборгованості відображає відношення обсягу заборгованості до власного капіталу. Зменшення цього показника з 0,395 в 2022 році до 0,35 в першому планованому році вказує на те, що компанія зменшує свою заборгованість

відносно свого власного капіталу, що може свідчити про поліпшення фінансового стану.

Рентабельність активів, власного капіталу, продажу, чистих активів та оборотних активів у 2022 році вища порівняно з планованими показниками на перший рік, що вказує на позитивні зміни у фінансовій діяльності компанії та її ефективності у використанні ресурсів.

Отже, загалом, аналіз показників свідчить про те, що ПрАТ «Оболонь» має певні позитивні тенденції у формуванні та використанні джерел фінансування, проте є потреба у подальшому поліпшенні фінансової стійкості, зниженні залежності від зовнішніх джерел фінансування та оптимізації використання власних ресурсів.

3.2 Обґрунтування оптимальної структури джерел фінансування підприємства

Забезпечення оптимальної структури джерел фінансування є важливим етапом стратегічного управління фінансами ПрАТ «Оболонь». Власний капітал, який включає зареєстрований (пайовий) капітал, капітал у дооцінках, додатковий капітал і нерозподілений прибуток, є основним джерелом внутрішнього фінансування. Зареєстрований (пайовий) капітал залишається стабільним на рівні 73 144 тис. грн протягом періоду 2020-2022 рр. Капітал у дооцінках зменшився на 12,04% у 2022 році порівняно з 2020 роком, досягнувши 2 150 864 тис. грн, що може свідчити про необхідність управління вартістю активів. Додатковий капітал виріс на 597,25%, досягнувши 8 353 тис. грн у 2022 році, що свідчить про залучення додаткових ресурсів. Нерозподілений прибуток значно зростає на 761,64%, до 1 446 230 тис. грн, що може свідчити про успішність діяльності компанії. Всього власного капіталу відзначається ростом на 37,06%, досягнувши 3 665 011 тис. грн у 2022 році.

Позиковий капітал складається з довгострокових та поточних зобов'язань. Довгострокові кредити банків скоротилися на 7,74% в 2022 році, до 562 519 тис. грн, що може вказувати на оптимізацію структури боргових зобов'язань. Відстрочені податкові зобов'язання зросли на 3,25%, до 423 886 тис. грн у 2022 році, що може свідчити про фінансову стабільність. Усього довгострокових зобов'язань та забезпечень спостерігається зниження на 3,32%, до 986 405 тис. грн у 2022 році. Короткострокові кредити банків значно скоротилися на 42,10%, до 228 627 тис. грн у 2022 році, що вказує на ефективне управління поточними зобов'язаннями. Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями відзначається суттєвим зменшенням на 85,98%, до 92 696 тис. грн у 2022 році. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги скоротилася на 32,99%, до 475 713 тис. грн у 2022 році. Поточні зобов'язання за розрахунками з одержаних авансів зменшилися на 15,36%, до 154 925 тис. грн у 2022 році. Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом значно зросли на 85,88%, до 189 871 тис. грн у 2022 році. Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці показують значний ріст на 75,91%, до 140 898 тис. грн у 2022 році. Поточні зобов'язання за розрахунками з учасниками скоротилися на 100%, до 0 тис. грн у 2022 році. Поточні забезпечення значно зросли на 154,52%, до 85 257 тис. грн у 2022 році. Інші поточні зобов'язання показують збільшення на 32,35%, до 30 773 тис. грн у 2022 році. Усього поточних зобов'язань та забезпечень відзначається спадом на 36,04%, до 1 403 780 тис. грн у 2022 році. Усього позикового капіталу відзначається зменшенням на 39,36%, до 2 390 185 тис. грн у 2022 році.

Всього капіталу спостерігається зростання на 2,82%, до 6 055 196 тис. грн у 2022 році. Оптимальна структура джерел фінансування повинна збалансовувати внутрішні та зовнішні джерела, мінімізуючи ризики та витрати на обслуговування боргів. Диверсифікація джерел фінансування дозволяє компанії зменшити залежність від конкретних джерел та забезпечити сталість фінансування. Залучення додаткового капіталу може бути використано для розширення виробництва, дослідження нових ринків та запуску інноваційних проектів. Зниження

короткострокових кредитів банків свідчить про раціоналізацію ліквідності та зниження фінансових ризиків.

Управління поточними зобов'язаннями та Підтримка сталого зростання власного капіталу сприяє зміцненню фінансової стійкості та забезпеченню достатніх ресурсів для інвестицій. Оцінка динаміки капітальних показників дозволяє розробити стратегію фінансового управління для досягнення оптимальної структури джерел фінансування. Оптимальна структура джерел фінансування ПрАТ «Оболонь» наведена в табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Оптимальна структура джерел фінансування ПрАТ «Оболонь»

Джерело фінансування	Розмір (тис. грн)	Відсоток від загального капіталу
Власний капітал	3 665 011	60,59
Зареєстрований капітал	73 144	1,21
Капітал у дооцінках	2 150 864	35,52
Додатковий капітал	8 353	0,14
Нерозподілений прибуток	1 446 230	23,88
Позиковий капітал	2 390 185	39,41
Довгострокові зобов'язання	986 405	16,26
Короткострокові зобов'язання	1 403 780	23,15

Джерело: побудовано автором за даними [18].

ПрАТ «Оболонь» використовує переважно власний капітал для фінансування своєї діяльності, що свідчить про фінансову стійкість та незалежність компанії. Частка позикового капіталу є відносно невеликою, що пов'язано з обережною кредитною політикою або з тим, що компанія має доступ до інших джерел фінансування, таких як лізинг або факторинг. Структура капіталу є збалансованою. Це означає, що компанія не надмірно залежить від жодного джерела фінансування, що знижує її ризики.

Обґрунтування оптимальної структури джерел фінансування ПрАТ «Оболонь» є важливою задачею для забезпечення стійкості та ефективності діяльності компанії.

Забезпечення стійкості фінансової системи підприємства є ключовим аспектом його успішності. Оптимальна структура джерел фінансування має бути розроблена з урахуванням ризиків та можливостей підприємства. Рівновага між власним та зовнішнім капіталом є важливою для забезпечення фінансової

стабільності. Власний капітал забезпечує захист від фінансових ризиків та підвищує довгострокову стійкість підприємства. Однак велика залежність від власного капіталу може обмежити можливості розвитку та інвестицій.

Зовнішні джерела фінансування, такі як кредити банків та випуск облігацій, можуть забезпечити додаткові ресурси для розвитку. Однак занадто велика залежність від позикового капіталу може збільшити фінансові ризики підприємства. Оптимальна структура джерел фінансування повинна бути збалансованою, враховуючи внутрішні можливості та зовнішні умови. Врахування критеріїв ефективності та ризику є ключовим при прийнятті рішення щодо вибору джерел фінансування.

Потрібно уникати занадто великої концентрації ризиків у одному джерелі фінансування. Диверсифікація джерел фінансування дозволить зменшити ризики та підвищити фінансову стійкість. ПрАТ «Оболонь» має значний потенціал для залучення зовнішніх джерел фінансування завдяки своєму репутації та успішній діяльності. Однак необхідно враховувати поточні фінансові умови та ризики на ринку для ефективного вибору джерел фінансування.

Запланований оптимальний розмір капіталу ПрАТ «Оболонь» визначається стратегічними цілями компанії та потребами в інвестиціях. Визначення оптимального розміру капіталу є важливим елементом фінансового планування та розвитку підприємства. Оптимальний розмір капіталу повинен забезпечити баланс між фінансовою стійкістю, ліквідністю та можливістю здійснення інвестицій. Збільшення розміру власного капіталу може підвищити фінансову стійкість та зменшити залежність від зовнішніх джерел фінансування.

При плануванні оптимального розміру капіталу слід враховувати потреби в інвестиціях у виробництво, маркетинг, дослідження та розробки. Додатковий капітал може бути використаний для розширення виробничих потужностей, впровадження нових технологій та вдосконалення продукції. Оптимальний розмір капіталу повинен забезпечити достатні ресурси для вирішення фінансових та економічних викликів.

Для досягнення оптимальної структури капіталу слід ретельно аналізувати ризики та можливості кожного джерела фінансування. Прогнозування фінансових потреб та раціональне використання капіталу допомагає уникнути зайвого залучення або нестачі фінансових ресурсів. Забезпечення оптимального розміру капіталу передбачає збереження фінансової гнучкості та реагування на зміни у середовищі. Власний капітал повинен бути достатнім для покриття поточних та майбутніх зобов'язань компанії (табл. 3.5).

Таблиця 3.5 – Запланований оптимальний розмір капіталу ПрАТ «Оболонь» (тис. грн):

Джерело фінансування	Розмір власного капіталу	Розмір позикового капіталу	Загальний розмір капіталу
Зареєстрований капітал	73 144	0	73 144
Капітал у дооцінках	2 150 864	0	2 150 864
Додатковий капітал	8 353	0	8 353
Нерозподілений прибуток	1 446 230	0	1 446 230
Позиковий капітал	0	2 390 185	2 390 185
Усього	3 678 591	2 390 185	6 068 776

Джерело: побудовано автором за даними [18].

ПрАТ «Оболонь» планує використовувати значну частку власного капіталу для фінансування своєї діяльності, що свідчить про прагнення компанії зберегти свою фінансову стійкість та незалежність. Частка позикового капіталу також є значною, що пов'язано з планами компанії щодо розширення своєї діяльності або інвестування в нові проекти. Загальний розмір капіталу є достатнім для того, щоб покрити заплановані потреби компанії.

Диверсифікація джерел фінансування сприяє зменшенню ризиків та створенню умов для сталого зростання. Запланований оптимальний розмір капіталу повинен бути спрямований на підтримку стратегії бізнесу та досягнення конкурентних переваг. Оптимізація капіталу може включати перегляд структури боргових та власних зобов'язань для максимізації вартості акціонерів.

Отже, управління капіталом передбачає постійний моніторинг фінансових показників та адаптацію стратегії відповідно до змін у середовищі. Планування

оптимального розміру капіталу має враховувати інноваційні проекти та можливості розвитку нових продуктів. Диверсифікація фінансових ресурсів сприяє забезпеченню компанії стійкістю до економічних труднощів. Визначення оптимального розміру капіталу дозволяє уникнути переплати за позикові кошти та оптимізувати фінансові витрати. Збільшення обсягу власного капіталу може зміцнити позиції компанії при веденні переговорів з кредиторами та інвесторами.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

1. Визначено суть і класифікацію джерел фінансування підприємства. Суть джерел фінансування полягає в забезпеченні підприємства необхідними ресурсами для ведення ефективної господарської діяльності та реалізації стратегічних цілей. Вибір джерел фінансування залежить від: потреб підприємства, фінансового стану, доступності коштів, вартості коштів. Підприємствам рекомендується використовувати комплексний підхід до вибору джерел фінансування, який враховує всі фактори, що впливають на ефективність їх використання. Важливо постійно аналізувати доступні джерела фінансування та обирати ті, які відповідають стратегічним цілям та задачам розвитку.

2. Досліджено етапи та особливості формування джерел фінансування корпоративних підприємств. На кожному етапі розвитку підприємства використовуються специфічні джерела фінансування. Вибір джерел фінансування залежить від потреб підприємства, його фінансового стану, доступності та вартості коштів. Важливо враховувати всі фактори при виборі джерел фінансування, щоб забезпечити ефективну діяльність підприємства.

3. Обґрунтовано методи оцінки ефективності формування джерел фінансування підприємства. Оцінку якості формування та використання фінансових ресурсів можна провести з використанням показників ліквідності та платоспроможності. Для цього використовують коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності, коефіцієнт власної платоспроможності, показник здатності здійснювати виробничо-фінансову діяльність та мати можливість розвиватися надалі.

4. Проведено оцінку фінансово-економічного стану підприємства ПрАТ «Оболонь». ПрАТ «Оболонь» є лідером на українському ринку пива. Компанія має сильні позиції, але їй необхідно враховувати зміни на ринку та вподобання

споживачів, а також розробляти стратегії для протидії конкурентам. Обсяг виробництва в ПрАТ «Оболонь» зріс на 7,5% у 2022 році порівняно з 2021 роком; найбільший обсяг виробництва в ПрАТ «Оболонь» припадає на пиво (882 млн літрів). Вартість виготовленої продукції в ПрАТ «Оболонь» зросла на 10,5% у 2022 році порівняно з 2021 роком та склала 12,1 млрд грн. у 2022 році. Чистий дохід у ПрАТ «Оболонь» зріс на 51,4% у 2022 році порівняно з 2021 роком та склав 8649174 тис. грн. у 2022 році. Чистий прибуток за 2021-2022 рр. збільшився на 1245502 тис. грн. і склав 1114681 тис. грн.

5. Оцінено динаміку та структуру джерел фінансування підприємства. За 2020-2022 рр. загальний капітал ПрАТ «Оболонь» збільшився на 2,82%, або 166138 тис. грн. Зареєстрований (пайовий) капітал залишається сталим на рівні 73144 тис. грн протягом всього періоду. Капітал у дооцінках зменшився на 12,04%, що складає 294523 тис. грн. Додатковий капітал ПрАТ «Оболонь» зріс на 597,25%, з 1198 тис. грн до 7,155 тис. грн. Нерозподілений прибуток збільшився на 761,64%, з 167847 тис. грн до 1278383 тис. грн. Вилучений капітал залишається сталим на рівні -13580 тис. грн. За 2020-2022 рр. спостерігається покращення структури джерел фінансування ПрАТ «Оболонь». Збільшення власного капіталу та зменшення позикового свідчать про зростання фінансової стійкості. Зростання додаткового капіталу та нерозподіленого прибутку свідчить про збільшення резервів і фінансової стабільності. Значне зменшення поточної заборгованості в ПрАТ «Оболонь» позитивно впливає на ліквідність підприємства. Але війна в Україні суттєво впливає на фінансово-економічний стан ПрАТ «Оболонь» та його потребу в джерелах фінансування.

6. Здійснено оцінку ефективності формування джерел фінансування корпоративного підприємства. Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) характеризує частку власного капіталу в загальній структурі капіталу підприємства. Чим вищий цей коефіцієнт, тим більш стійкою є фінансова позиція підприємства. У 2022 році коефіцієнт фінансової незалежності ПрАТ «Оболонь» зріс з 0,454 до 0,605. Це свідчить про те, що компанія стала менш залежною від залучених коштів і має більш стійку фінансову позицію. Коефіцієнт фінансової

залежності характеризує частку залучених коштів у загальній структурі капіталу підприємства. Чим вищий цей коефіцієнт, тим більшою є фінансова залежність підприємства.

7. У 2022 році коефіцієнт фінансової залежності ПрАТ «Оболонь» знизився з 2,202 до 1,652. Це свідчить про те, що компанія стала менш залежною від залучених коштів і має більш стійку фінансову позицію. Коефіцієнт заборгованості характеризує частку залучених коштів у загальній сумі активів підприємства. Чим вищий цей коефіцієнт, тим більшою є фінансова залежність підприємства. У 2022 році коефіцієнт заборгованості ПрАТ «Оболонь» знизився з 0,546 до 0,395. Це свідчить про те, що компанія стала менш залежною від залучених коштів і має більш стійку фінансову позицію.

8. Визначено напрями підвищення ефективності формування та використання джерел фінансування корпоративного підприємства. Варто відзначити, що ефективне управління джерелами фінансування є ключовим аспектом стратегічного розвитку корпоративних підприємств. Диверсифікація, оптимізація та інноваційний підхід до фінансового менеджменту становлять основні напрями, що сприяють підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів. Урахування цих напрямків дозволить підприємствам забезпечити сталість та конкурентоспроможність у сучасному бізнес-середовищі.

9. Здійснено обґрунтування оптимальної структури джерел фінансування підприємства. При плануванні оптимального розміру капіталу слід враховувати потреби в інвестиціях у виробництво, маркетинг, дослідження та розробки. Додатковий капітал може бути використаний для розширення виробничих потужностей, впровадження нових технологій та вдосконалення продукції. Оптимальний розмір капіталу повинен забезпечити достатні ресурси для вирішення фінансових та економічних викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України № 436-15, поточна редакція Редакція від 06.01.2018. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 08.06.2024)

2. Цивільний кодекс України № 435-15, поточна редакція Редакція від 06.01.2018. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15?test=dCCMfOm7xBWMr0oEZif2k8PiHI4pws80msh8Ie6> (дата звернення: 08.06.2024)

3. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів № 627 від 27.06.2013; № 48 від 08.02.2014. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 08.06.2024)

4. Про акціонерні товариства : Закон України № 514-17, поточна редакція Редакція від 06.01.2018. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2008, № 50-51, ст.384. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17> (дата звернення: 08.06.2024)

5. Про господарські товариства : Закон України № 1576-12, поточна редакція Редакція від 02.11.2016. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, N 49, ст.682. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 08.06.2024)

6. Волкова Н. А. Аналітична оцінка оптимізації фінансових ресурсів. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/> (дата звернення: 18.02.2024)

7. Горбатенко А. А. Особливості формування власних фінансових ресурсів підприємств в Україні. *Економічний вісник Переяслав Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди*. 2020. Випуск № 15/1. С. 195-201.

8. Домбровська С. О. Управління структурою капіталу підприємства в умовах невизначеності та ризику. На правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит». Одеський національний економічний університет, Одеса, 2019. 186 с.

9. Журавльова Т. О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 42–45.

10. Забедюк М. С. Основні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Детермінанти та імперативи розвитку фінансової архітектури України»*. 22 квітня 2021 р, м. Луцьк. С. 16-18.

11. Золотаренко В. О. Функціонально-структурна модель управління структурою капіталу. *Управління розвитком*. № 1(98). 2021. С. 147-150.

12. Кочкодан В. Б. Сутність капіталу з позицій фінансового менеджменту та економічного ресурсу. *Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки»*. 2019. № 12. С. 294-297.

13. Клименко С.О. Методичний підхід до визначення потреби в капіталі переробних підприємств АПК. *Інвестиції : практика та досвід*. 2021. № 4. С. 56-59.

14. Малярець Л. М. Управління процесом росту власного капіталу підприємства : монографія. Х. : ХНЕУ, 2021. 132 с.

15. Мельничук Л. Ю. Рентабельність власного капіталу як інтегральний показник результативності діяльності підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. №4, Т.4. С. 41-46.

16. Никитюк Т. Вплив рівня невизначеності на динаміку структури капіталу промислових підприємств України. *Вісник економічної науки України*. 2021. №2. С. 133-137.

17. Офіційний сайт ПрАТ «Оболонь». URL: <https://obolon.ua/ua/about/shareholders> (дата звернення: 18.02.2024)

18. Офіційна фінансова звітність ПрАТ «Оболонь». URL: https://smida.gov.ua/db/feed/showform/fin_general/91977 (дата звернення: 18.02.2024)

19. Пойда-Носик Н. Н. Оцінка ефективності й оптимізація структури капіталу в системі фінансової безпеки підприємства. *Фінанси України*. 2020. №10. С. 100-112.

20. Пойда-Носик Н. Н. Управління вартістю і структурою капіталу підприємства як елемент фінансової безпеки. *Фінанси України*. 2020. № 6. С. 117-124.

21. Полятикіна Л. Аналітичні основи реалізації концепції збереження власного капіталу при оподаткуванні підприємств. *Економіка та суспільство*. 2024. № 60. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-67> (дата звернення: 08.06.2024)

22. Рудницька О. М. Система управління капіталом підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2020. Вип. 20.10. С. 257-261.

23. Салига К. С. Оптимізація структури капіталу підприємства. *Інвестиції : практика та досвід*. 2021. № 10. С. 27-29.

24. Семенов Г. Оптимізація структури капіталу підприємства. *Економіка та підприємництво. Держава та регіони*. 2020. № 4. С. 164-170.

25. Теліженко О. М. Прогнозування прибутковості капіталу як передумова формування інвестиційної стратегії промислових підприємств. *Інвестиції : практика та досвід*. 2021. № 1. С. 3-5.

26. Тимощук Л. Вплив структури капіталу на вартість підприємства. *Державний інформаційний бюлетень про приватизацію*. 2021. № 7. С. 20-23.

27. Фірман Н. Я., Вашків О. П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2019. № 5. С. 162–168.

28. Чернецька Ю. А. Формування оптимальної структури капіталу підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 2, Т. 3. С. 109-112.

29.Школьник І. О. Теоретичні підходи до трактування поняття капіталу підприємства та його структури на сучасному етапі розвитку фінансової науки. *Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка»*. 2019. № 30. С. 24-28.

30.Юхименко П. Теорії оптимізації структури капіталу підприємства та їх адаптація до українських економічних реалій. *Банківська справа*. 2020. №2-3. С. 78-85.

31.Якимов Ю. Сучасні інформаційні системи в обліку власного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями: аналіз основних функціональних аспектів. *Економіка та держава*. 2021. № 12. С. 104-108.

ДОДАТКИ

Додаток А

Річна звітність емітента

Код за ЄДРПОУ емітента:	05391057
Повне найменування емітента:	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»
Дата, на яку складено інформацію:	31.12.2020

Консолідована річна фінансова звітність емітента

		КОДИ
	Дата(рік, місяць, число)	2021 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»	за ЄДРПОУ 05391057
Територія		за КОАТУУ 8038000000
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ 230
Вид економічної діяльності	11.05	за КВЕД 11.05
Середня кількість працівників	3157	
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака		
Адреса	04212 Київ, Богатирська, 3	
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)		
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V	

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 2021 | 01 | 01 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	6026	4686	
первісна вартість	1001	43963	43969	
накопичена амортизація	1002	37937	39283	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	18141	11272	
Основні засоби:	1010	4611402	4352291	
первісна вартість	1011	12003847	12080275	
знос	1012	7392445	7727984	
Інвестиційна нерухомість:	1015			
первісна вартість	1016			
знос	1017			
Довгострокові біологічні активи:	1020			
первісна вартість	1021			
накопичена амортизація	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
інші фінансові інвестиції	1035	57581	18542	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	14	14	

Відстрочені податкові активи	1045			
Гудвіл	1050			
Гудвіл при консолідації	1055			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	4693164	4386805	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	753270	1015849	
Виробничі запаси	1101	559903	824163	
Незавершене виробництво	1102	67739	73543	
Готова продукція	1103	72341	84609	
Товари	1104	53287	33534	
Поточні біологічні активи	1110			
Депозити перестрахування	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	260966	272112	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	44300	101840	
з бюджетом	1135	51330	69326	
у тому числі з податку на прибуток	1136	4813	4233	
з нарахованих доходів	1140			
із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	18911	20095	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	16228	17048	
Готівка	1166			
Рахунки в банках	1167			
Витрати майбутніх періодів	1170			
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190	18927	5983	
Усього за розділом II	1195	1163932	1502253	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	5857096	5889058	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73144	73144	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405	2603868	2445387	
Додатковий капітал	1410	1916	1198	
Емісійний дохід	1411	8353	8353	
Накопичені курсові різниці	1412	-6437	-7155	
Резервний капітал	1415			
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-329248	167847	
Неоплачений капітал	1425	()	()	()

Вилучений капітал	1430	(13580)	(13580)	()
Інші резерви	1435			
Неконтрольована частка	1490			
Усього за розділом I	1495	2336100	2673996	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	426702	410551	
Пенсійні зобов'язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510	180402	609731	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	260062		
Довгострокові забезпечення	1520			
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531			
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595	867166	1020282	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	255933	394848	
Векселі видані	1605			
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	1139546	661136	
за товари, роботи, послуги	1615	909794	709905	
за розрахунками з бюджетом	1620	104445	102148	
за у тому числі з податку на прибуток	1621	164	414	
за розрахунками зі страхування	1625	6382	4980	
за розрахунками з оплати праці	1630	57270	80097	
за одержаними авансами	1635	120483	183041	
за розрахунками з учасниками	1640	1876	1876	
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660	13639	33497	
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	44462	23252	
Усього за розділом III	1695	2653830	2194780	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	5857096	5889058	

Примітки
Керівник
Головний
бухгалтер

Булах І.В.

Бахов І.І.

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»	за ЄДРПОУ	2021 01 01 05391057
	(найменування)		

**Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2020 р.**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5549706	5466148
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4070109)	(4277833)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	1479597	1188315
Валовий: збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	74094	50572
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(361150)	(337100)
Витрати на збут	2150	(719636)	(661989)
Інші операційні витрати	2180	(6593)	(20110)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	466312	219688
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		39058
Інші фінансові доходи	2220	338280	280
Інші доходи	2240	15776	-1418
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(255444)	(329215)
Втрати від участі в капіталі	2255	(1618)	(0)
Інші витрати	2270	(238394)	(-216198)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	324912	144591
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	()	()

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	13702	113042
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	338614	257633
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	()	()

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410	-718	-4082
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-718	-4082
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-718	-4082
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	337896	253551
Чистий прибуток (збиток), що належить: власникам материнської компанії	2470		
неконтрольованій частці	2475		
Сукупний дохід, що належить: власникам материнської компанії	2480		
неконтрольованій частці	2485		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	2993302	3157057
Витрати на оплату праці	2505	705528	626692
Відрахування на соціальні заходи	2510	149141	132414
Амортизація	2515	399564	422999
Інші операційні витрати	2520	1204645	1159110
Разом	2550	5452180	5498272

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	325127	325127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325127	325127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1.0415	0.7924
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1.0415	0.7924
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Примітки

Керівник

Булах І.В.

Головний
бухгалтер

Бахов І.І.

Додаток Б

Річна звітність емітента

Код за ЄДРПОУ емітента:	05391057
Повне найменування емітента:	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»
Дата, на яку складено інформацію:	31.12.2021

Консолідована річна фінансова звітність емітента

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2022 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»	за ЄДРПОУ	05391057
Територія		за КАТОТТГ	8038000000
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	11.05	за КВЕД	11.05
Середня кількість працівників	3157		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	04212 Київ, Богатирська, 3		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V		

**Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 2022 | 01 | 01 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	4686	4245	
первісна вартість	1001	43969	44059	
накопичена амортизація	1002	39283	39814	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	11272	63759	
Основні засоби:	1010	4352291	4067871	
первісна вартість	1011	12080275	12043666	
знос	1012	7727984	7975795	
Інвестиційна нерухомість:	1015			
первісна вартість	1016			
знос	1017			
Довгострокові біологічні активи:	1020			
первісна вартість	1021			
накопичена амортизація	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
інші фінансові інвестиції	1035	18542	18747	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Відстрочені податкові активи	1045			
Гудвіл	1050			

Гудвіл при консолідації	1055			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090	14	14	
Усього за розділом I	1095	4386805	4154636	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	1015849	1040911	
Виробничі запаси	1101			
Незавершене виробництво	1102			
Готова продукція	1103			
Товари	1104			
Поточні біологічні активи	1110			
Депозити перестрахування	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	272112	417089	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	101840	52838	
з бюджетом	1135	69326	72919	
у тому числі з податку на прибуток	1136	4233	3350	
з нарахованих доходів	1140			
із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	20095	13978	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	17048	29122	
Готівка	1166			
Рахунки в банках	1167			
Витрати майбутніх періодів	1170			
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190	5983	11950	
Усього за розділом II	1195	1502253	1638807	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	5889058	5793443	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73144	73144	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405	2445387	2293845	
Додатковий капітал	1410	1198	695	
Емісійний дохід	1411	8353	8353	
Накопичені курсові різниці	1412	-7155	-7658	
Резервний капітал	1415			
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	167847	188568	
Неоплачений капітал	1425	()	()	()
Вилучений капітал	1430	(13580)	(13580)	()
Інші резерви	1435			

Неконтрольована частка	1490			
Усього за розділом I	1495	2673996	2542672	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	410551	388485	
Пенсійні зобов'язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510	609731	677838	
Інші довгострокові зобов'язання	1515			
Довгострокові забезпечення	1520			
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531			
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595	1020282	1066323	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	394848	868793	
Векселі видані	1605			
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	661136	116751	
за товари, роботи, послуги	1615	709905	794275	
за розрахунками з бюджетом	1620	102148	131216	
за у тому числі з податку на прибуток	1621	414	258	
за розрахунками зі страхування	1625	4980	5316	
за розрахунками з оплати праці	1630	80097	22719	
за одержаними авансами	1635	183041	175676	
за розрахунками з учасниками	1640	1876	1876	
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660	33497	36950	
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	23252	30876	
Усього за розділом III	1695	2194780	2184448	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	5889058	5793443	

Примітки**Керівник** Булах І.В.**Головний бухгалтер** Бахов І.І.

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2022 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»	за ЄДРПОУ	05391057
	(найменування)		

**Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2021 р.**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5986592	5549706
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4877463)	(4070109)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	1109129	1479597
Валовий: збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	128230	72812
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(423695)	(361150)
Витрати на збут	2150	(790218)	(728729)
Інші операційні витрати	2180	(18439)	(5311)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	5007	457219
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	174	338280
Інші доходи	2240	32680	-238394
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(188451)	(246351)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	(1618)
Інші витрати	2270	()	(-15776)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		324912
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(150590)	()

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	19769	13702
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		338614
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(130821)	()

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410	-503	-718
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-503	-718
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-503	-718
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-131324	337896
Чистий прибуток (збиток), що належить: власникам материнської компанії	2470		
неконтрольованій частці	2475		
Сукупний дохід, що належить: власникам материнської компанії	2480		
неконтрольованій частці	2485		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	3389517	2993302
Витрати на оплату праці	2505	728365	705528
Відрахування на соціальні заходи	2510	154432	149141
Амортизація	2515	402242	399564
Інші операційні витрати	2520	1381481	1204645
Разом	2550	6056037	5452180

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	325127	325127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325127	325127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.4024	1.0415
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0.4024	1.0415
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Примітки

Керівник Булах І.В.

Головний бухгалтер Бахов І.І.

Додаток В

Річна звітність емітента

Код за ЄДРПОУ емітента:	05391057
Повне найменування емітента:	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»
Дата, на яку складено інформацію:	31.12.2022

Консолідована річна фінансова звітність емітента

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2023 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»	за ЄДРПОУ	05391057
Територія		за КАТОТТГ	8038000000
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	11.05	за КВЕД	11.05
Середня кількість працівників	2055		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	04212 Київ, Богатирська, 3		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V		

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 2023 | 01 | 01 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	4245	3523	
первісна вартість	1001	44059	44066	
накопичена амортизація	1002	39814	40543	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	63759	109875	
Основні засоби:	1010	4067871	3814672	
первісна вартість	1011	12043666	12120790	
знос	1012	7975795	8306118	
Інвестиційна нерухомість:	1015			
первісна вартість	1016			
знос	1017			
Довгострокові біологічні активи:	1020			
первісна вартість	1021			
накопичена амортизація	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
інші фінансові інвестиції	1035	18747	18773	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Відстрочені податкові активи	1045			
Гудвіл	1050			
Гудвіл при консолідації	1055			

Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090	14	14	
Усього за розділом I	1095	4154636	3946857	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	1040911	1134000	
Виробничі запаси	1101			
Незавершене виробництво	1102			
Готова продукція	1103			
Товари	1104			
Поточні біологічні активи	1110			
Депозити перестрахування	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	417089	580193	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	52838	157790	
з бюджетом	1135	72919	64943	
у тому числі з податку на прибуток	1136	3350		
з нарахованих доходів	1140			
із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	13978	9311	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	29122	152794	
Готівка	1166			
Рахунки в банках	1167			
Витрати майбутніх періодів	1170			
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190	11950	9308	
Усього за розділом II	1195	1638807	2108339	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	5793443	6055196	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73144	73144	
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405	2293845	2150864	
Додатковий капітал	1410	695	8353	
Емісійний дохід	1411	8353	8353	
Накопичені курсові різниці	1412	-7658		
Резервний капітал	1415			
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	188568	1446230	
Неоплачений капітал	1425	()	()	()
Вилучений капітал	1430	(13580)	(13580)	()
Інші резерви	1435			
Неконтрольована частка	1490			

Усього за розділом I	1495	2542672	3665011	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	388485	423886	
Пенсійні зобов'язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510	677838	562519	
Інші довгострокові зобов'язання	1515			
Довгострокові забезпечення	1520			
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531			
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595	1066323	986405	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	868793	228627	
Векселі видані	1605			
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	116751	92696	
за товари, роботи, послуги	1615	794275	475713	
за розрахунками з бюджетом	1620	131216	189871	
за у тому числі з податку на прибуток	1621	258	84378	
за розрахунками зі страхування	1625	5316	5020	
за розрахунками з оплати праці	1630	22719	140898	
за одержаними авансами	1635	175676	154925	
за розрахунками з учасниками	1640	1876		
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660	36950	85257	
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	30876	30773	
Усього за розділом III	1695	2184448	1403780	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	5793443	6055196	

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2023 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОБОЛОНЬ»	за ЄДРПОУ	05391057
	(найменування)		

**Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2022 р.**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8649174	5986592
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5751536)	(4877463)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	2897638	1109129
Валовий: збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	19467	128230
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(470629)	(423695)
Витрати на збут	2150	(684010)	(790218)
Інші операційні витрати	2180	(53606)	(18439)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1708860	5007
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	15956	174
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(128689)	(188451)
Втрати від участі в капіталі	2255	(10819)	()
Інші витрати	2270	(150513)	(-32680)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1434795	
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	()	(150590)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-320114	19769

Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1114681	
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	()	(130821)
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410	4436	-503
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445	3222	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	7658	-503
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	7658	-503
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1122339	-131324
Чистий прибуток (збиток), що належить: власникам материнської компанії	2470		
неконтрольованій частці	2475		
Сукупний дохід, що належить: власникам материнської компанії	2480		
неконтрольованій частці	2485		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	3617382	3389517
Витрати на оплату праці	2505	853061	728365
Відрахування на соціальні заходи	2510	182848	154432
Амортизація	2515	383029	402242
Інші операційні витрати	2520	1482506	1382934
Разом	2550	6518826	6057490

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	325127	325127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325127	325127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	3.4284	-0.4024
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	3.4284	-0.4024
Дивіденди на одну просту акцію	2650		